

Ima vsak dan razen nedelj in praznikov.
Issued daily except Sundays and Holidays.

PROSVETA

Uredništvo in upravljalništvo: 2627 S. Lawndale Ave.
Office of Publication: 2627 South Lawndale Ave. Telephone, Rockwell 4904

LETO—YEAR XXIV. Cena lista je \$6.00 Chicago, Ill., petek, 30. oktobra (October 30), 1931. Subscription \$6.00 Yearly. STEV.—NUMBER 254

KONSERVATIVCI PRAZNUJEJO ZMAGO

Uradne stranke doživele strahovit poraz. Nacionalna vlada bo imela absolutno večino v parlamentu

London, 29. okt. — Ramsay MacDonald in njegovi pristaši doživljajo odločno zmago pri volitvah, ki nima primere v zgodovini angleškega parlamentarnega sistema. Nacionalna stranka bo lahko storila vse, kar se ji bo videlo ustrezno, kajti opozicija je popolnoma strta.

Vladne stranke bodo imele v novem parlamentu 552 sedežev. Konservativci so dobili 470 sedežev, narodni liberalci 63, narodni laboriti 14 in neodvisna stranka pet. Opozicijo tvorijo 52 socialistov in štirje Lloyd Georgejevi liberalci. Med zmagovito so bili člani Lloyd Georgejeve familije — on sam, njegova hči Megan in sin Gwyllyn Lloyd George. Sedem distriktov še ni objavilo volilnega rezultata.

Socialisti so koncentrirali vse svoje sile v distriktih, kjer sta kandidirala MacDonald in njegov sin. Njihov namen je bil pokazati, kako laboritska stranka kaznuje ljudi, ki se iznevečejo njenim načelom. Oba, oče in hči, sta izšla zmagovito iz boja. Premier MacDonald in njegova hči Ishbel sta večeraj zjutraj potovala z letalom iz Seaham v Harbora v London. MacDonald je takoj napotil v svoj urad priel sestavljati načrt, ki ga bo predložil članom kabineta na ponedeljek, ki se odpre danes.

Domneva se, da imajo MacDonald in njegovi tovariši že izvoljen program, ki ga bodo predložili parlamentu, ko se sniše 3. novembra.

Poroča se, da bo MacDonald obiskal kralja in se posvetoval z njim glede reorganiziranja kabineta. Sedajni kabinet je bil sestavljen v naglici, da reši specifično nalogo, vsled tega pa so potrebne spremembe, da bi lahko nova vlada izvrševala svoje funkcije v prihodnjih petih letih.

Snowden, finančni minister, je podal ostavko in njegovo mesto je prevzel drugi. Njegov naslednik bo najbrž Neville Chamberlain. Snowden ni bil kandidat in bo sedaj postal član zbornice lordov.

Fašisti invadirali Malto

Velika Britanija poslala ostro noto italijanski vladi

London, 29. okt. — Poročila, ki so večeraj dospela v London, kažejo, da je prešlo nedeljski teden stotisoč fašističnih miličnikov invadiralo otok Malto. Prihvatili so na glavni trg z razmetanimi zastavami in ob zvokih godbe. Temu so sledili spopadi med domačini, ki se niso podдали, ko je godba igrala italijansko himno, potem pa s poveljem, ki je bila pozvana, da podelijo izgrede.

Poleg italijanske himne je godba igrala tudi fašistično koledarico. Fašistični miličniki so napadli ljudi, ki se niso hoteli pridružiti fašističnim demonstracijam. Policija je potem odšla, da bi se postavila na njihovo ladjo, kakor je vidna v prostoru fašističnega kluba.

Persekucije rudarjev v Penni

Devetnajst rudarjev se nahaja v ječi. Obsojeni so bili v zapor na obtožbo kršenja injunkcije proti piketiranju in hujkanju na upor

Pittsburgh, Pa. — (FP) — Devetnajst rudarjev, med njimi Tom Myerscough, organizator National Miners unije, je zaprtih v jetnišnici okraja Allegheny. Za izpustitev se zahteva poroštvo v vsoti \$60,000, toda ker so rudarji brez denarja, morajo ostati v zaporu.

Obraavnava proti rudarjem se je vrnila pred sodnikom C. M. Culverjem, ki je prišel iz okraja Bradford, da predseduje procesu. Državni tožilec je s svojimi pričami dokazal, da so rudarji pričeli metati kamenje proti šerifovim deputijem, ki so stražili premogovnik v Wildwoodu, potem ko so deputiji napadli rudarje z bombami za solzenje. Temu je sledilo streljanje, v katerem je bil en rudar ubit, dvanajst drugih pa ranjenih. Od deputijev je bil samo eden lahko poškodovan na glavi.

Za Myerscougha se zahteva poroštvo \$10,000, za druge rudarje pa \$2000 za vsakega. Ko je Myerscough prišel k premogovniku v Wildwoodu s ostalimi rudarji, so ga deputiji vprašali, če mu je znano, da je bila izdana injunkcija proti piketiranju. "K vragu z injunkcijo," je vzkliknil Myerscough. Sodnik Culver je v teh besedah videl dokaz, da so rudarji hujkali na upor.

Izvajanje injunkcije pri premogovniku v Wildwoodu je jako strogo. Avtomobilom ni dovoljeno, da bi se ustavili na državni cesti, ki vodi mimo premogovnika.

Kazen od dveh do treh let zaporov v prisilni delavnici okraja Allegheny čaka rudarje. Enaindvajset rudarskih stavkarjev iz okraja Washington je bilo obsojenih od treh mesecev do treh let zaporov in poslanih v jetnišnico, v kateri je pred par dnevi umrl Milan Resetar, ki je bil 1. 1928 obsojen na pet let zaporov, ker so kompanijski policaji našli pri njemu radikalne tiskovnice. Resetar je bil zdrav, ko je prišel v zapor, tam pa si je nakopal bolezen, ki ga je spravila pod zemljo.

Mednarodna delavska obramba je vložila apel za novo obraavnava in pričela z zbiranjem denarja, da se Myerscough in njegovi tovariši izpuste iz zaporov.

Konferenca laboritske stranke

Njen načelnik navaja vzroke za sklicanje konference

London. — (FP) — Izredna konferenca britske neodvisne delavske stranke se bo otvorila 22. novembra. A. Fenner Brockway, načelnik stranke, je v svoji izjavi pojasnil razloge, zakaj je sklicanje izredne konference potrebno.

"Laboritska stranka," pravi Brockway, "je na svoji letni konferenci sklenila, da ne bo podpirala kandidatov, ki se ne porojujejo zaključkom parlamentarne stranke. Ti kandidati, ako bodo izvoljeni, ne bodo dobili poverjenja od stranke, toda naši kandidati bodo delali v parlamentu neodvisno za delavski razred in socializem."

"Naša sedanja naloga so volitve, toda v tem so involvirana važnejša vprašanja. Eksekutivni svet stranke se bo sešel na svojem zborovanju v prvih dneh po volitvah, v začetku novembra, na katerem bo razpravljaj o obstoječi situaciji, izredna konferenca neodvisne delavske stranke pa se bo vršila 22. novembra, na kateri se bo sprejel program in zaključki, po katerih se bo stranka ravnala in kateri bodo tvorili bazo njene nadaljnje politike."

SOVJETI ZNIŽALI CENE POTREBŠČINAM

Vladni uradniki hočejo s tem izboljšati življenjski standard

Moskva, 29. okt. — Sovjetska vlada je odredila 20% znižanje cen blagu, ki se prodaja v komercialnih trgovinah. Redukcija se nanaša na živila, obleke, tobak, milo in obuvala.

V prošlem poletju je vlada odredila zvišanje cen tem potrebščinam za 50%. Takrat je bila ta odredba potrebna za preprečitev deflacije.

Znižanje cen življenjskim potrebščinam bo stopilo v veljavo 1. novembra. Dne 7. novembra se bodo vrlele po vsej Rusiji proslave štirinajstletne obletnice oktobrske revolucije.

Vladni uradniki naglašajo, da je prišel čas, ki zahteva izboljšanje življenjskega standarda. Tisti del prebivalstva, ki ni mogel kupovati potrebščin v državnih zadruških trgovinah, bo imel največ koristi od nove odredbe.

Delavstvo bo prebolelo udarce, pravi Henderson

V svoji izjavi biva delavski voditelj

London, 29. okt. — Arthur Henderson, voditelj laboritske stranke, ki je doživela hud poraz pri volitvah, je večeraj podal izjavo, ki se glasi:

"Delavstvu je bil zadan krut udarec pri volitvah, toda to ni prvič, ko so bili volilci prevarjeni. Presenečenje je v tem, da so moške, ki so bili z nami vred žrtve v volilnih kampanjah, rabili isto taktiko proti nam.

"Zanimanje, da ni delavstvo bilo potisnjen nazaj, bilo bilo brezplodno, toda delavsko gibanje še ni rasbito in strto, niti ni diskreditirano. Skupno število glasov, ki so bili oddani za delavske kandidata v volilnih distriktih, prča o moči delavstva. Nikdo ne bo mogel trditi, da bo novi parlament točno reprezentativno mnenje angleškega ljudstva.

"Novi parlament bo smelejše demokratične parlamentarne reprezentacije in s stališča narodnih interesov pomeni to nevarnost in pogubo.

"Delavstvo je edina trdnjava proti reakciji in revolucija še ni bila uničena."

Javna dela v zastoju

Chicago. — Več kot 50,000 delavcev v državi Illinois je brez dela, ker je državno vrhovno sodišče na pritisk openšaparjev razglasilo zakon o oblačilni mezdi za neustavnega.

Radl akcije tega sodišča je gradnja državnih cest in drugih javnih del v zastoju in bo pri tem ostalo, dokler se ne rešijo zamotane legalne zadeve. To bo vzelo več mesecev. Za ta dela je zadnja legislatura določila vsoto \$30,000,000.

"Alfalpa Bill" v zagati

Governerjeva komedija v zvezi s zatvortivjo oljnih vrelcev pride pred sodišče radi grafitarstva

Oklahoma City, Okla. — (FP) — Dramatični gesti oklahomskega governerja Murreya, s katero je pred par meseci ukazal zapreti vse oljne vrelce v državi, da dvigne ceno olju, proti žalostni usodi, ki se bo končala na sodnji.

Farmarji in drugi lastniki olja nameravajo naperiti tožbo proti njegovi vojaški diktaturi, s katero je zapril oljne vrelce in dvignil ceno olju od 25 do 70 centov za sod. Governerja dolžijo, da je odgovoren za korupcijo, ki je bila v zvezi s to akcijo in prinesla bogastvo nekaterim osebom. Korupcija je bila v obliki butlegarstva gasolina iz države, radi česar trpijo škodo država in lastniki olja.

Farmarji so postali pozorni, ko si je governerjev sorodnik in poveljnik milice Cicero I. Murray kupil palačo za \$20,000 in Cadillac avtomobil. Čudno se jim je zdelo, kje je governerjev sorodnik dobil denar, ker znano jim je bilo, da je delal za deset dolarjev na teden kot klerk v neki trgovini, predno ga je governer postavil na čelo milice ob času njegovega oljnega "štrajka."

Pričeli so preiskovati in dognati, da je olje teklo iz države tudi ob času governerjeve "vojne." To se je dogajalo ponoči in z vednostjo okupacijskega vodstva. Butlegarji so imeli to prednost, da jim ni bilo treba plače ne davka državi niti rojalitete lastnikom olja. In čeprav so morali "mazati" so bili klijub temu na dobičku.

Obtožnica, ki bo predložena veleporoti, pravi, da so se nekatere družbe in posamezniki zavrtili proti državi, kršili njen zakon in oropali delavce in lastnike olja, in to z vednostjo nekaterih državnih uradnikov, ki so na plačilni listi oljnih družb.

O. N. Jay, ki načeljuje organiziranim lastnikom olja, je rekel: "Takoj, ko bom končal s poročnikom Murrayem, bom nastopil proti drugim. Zdi se mi tudi, da je governer v strahu pred to godbo." Oklahoma ima to srečo z governerji, da so bili že trije zaporedoma odstavljeni radi korupcije.

Državni odbor odklonil pomilostitev organizatorjev

Sacramento, Cal. — Državni odbor jetniških direktorjev je odklonil za nedoločen čas razpravo o apelu za pomilostitev organizatorjev, ki so skušali organizirati poljedelske delavce v Imperial dolini in so bili na obtožbo kršenja zakona proti kriminalnemu sindikalizmu obsojeni v zapor od enega do štirinajst let. Poleg tega je odbor prepovedal tem jetnikom čitanje delavskih časopisov. Mednarodna delavska obramba je sedaj stopila v akcijo in bo organizirala protestne shode po vsej državi, da opozori ljudstvo na postopanje razredne justice.

MEDNARODNA KAMPANJA ZA RAZOROŽITEV

Delavstvo v vseh deželah zainteresirano v razorožitveno konferenco.—Francoski nacionalisti pričeli s protilagitacijo

Chicago.—Glavni stan ameriške socialistične stranke je prejel informacije iz Evrope, da je še v teku skupna kampanja treh internacional.—Delavstvo in socialistične, Sportne ter Mednarodne federacije strokovnih unij—za popolno razorožitev. Te internacionalne, ki imajo nad 26 milijonov članov, bodo šle pred prihodnjo razorožitveno konferenco in zahtevale "aplošno, kompletno in kontrolirano razorožitev v najkrajšem času."

Delavski zastopniki bodo svojo zahtevo podprli s resolucijami, ki so bile poslane v odobritev vsem centralnim in lokalnim organizacijam. Istočasno pa se bodo vršile v raznih deželah velike delavske demonstracije, na katere se že sedaj pripravljajo.

Razorožitveni konferenci bo najbrž predsedoval Arthur Henderson, voditelj angleškega delavstva in zunanji minister zadnje laboritske vlade v Angliji. Radi tega so francoski nacionalisti že pričeli agitacijo proti razorožitveni konferenci, češ, da bo Henderson zastopal delavsko stališče.

V Ameriki bo vodila kampanjo za kompletno razorožitev socialistična stranka, ki je še razposlala resolucije vsem krajevnim organizacijam; v kratkem pa bodo poslane tudi številnim organizacijam, ki se zanimajo za razorožitveno konferenco.

"Ako ta konferenca ne bo uspela," pravi deklaracija soc. stranke, "tedaj se bo treba delavstvu stokrat huje boriti proti povečani oboroževalni nevarnosti in proti nacionalističnemu ter imperialističnemu vojnemu pritisku. Kot dokaz mednarodne delavske solidarnosti in pa tudi s stališča lastnega interesa bi se moralo ameriško delavstvo pridružiti tej kampanji proti militarizmu."

Hoan odklonil sodelovanje pri olimpiadi

Milwaukee, Wis. — Zupan Daniel W. Hoan je odklonil vsako sodelovanje v zvezi s svetovno olimpiado, ki se vrši 1. 1933 v Californiji. Ponudeno mu je bilo mesto častnega podpredsednika v pripravljalnem odboru. To čast pa je odklonil kot protest proti persekciji Tom Mooneyja in Warren Billingsa. "Dokler se ti dve žrtvi razredne justice nahajata v zaporu, ne maram imeti ničesar opraviti s svetovno olimpiado in tudi prepovedujem rabo mojega imena s tem v zvezi," je odgovoril Hoan. Svetovno olimpiado bojkotira tudi Delavska sportna internacionala kot protest proti kalifornijski justici.

Demonstracije so pomagale

Mesto je preskrbelo delo za brezposelne

Pontiac, Mich. — (FP)—Teden dni po demonstracijah brezposelnih delavcev v tem mestu, ki so dovedle do spopada s policijo, v katerem je bilo več ljudi ranjenih, so avtoritete ugovarjale, da imajo dovolj denarja za uposilev več ato delavcev. Delavci bodo gradili in popravljali ceste ter podirali drevesa in plača bo 35c na uro. Uradniki trdijo, da bo to delo trajalo do meseca marca.

Ko so brezposelni demonstrirali, ker je mesto ukinilo podporo bednim družinam, so se uradniki izgovarjali, da ni denarja v blaginji. Policija je voditelje demonstracije aretirala in 24 delavcev se še vedno nahaja v ječi.

Koncil za brezposelne je naznanil, da bo protestiral proti niski plači, katero bodo prejeli delavci, kajti 35 centov na uro ne zadostuje za vzdrževanje delavske družine.

Merilee, ki je ubil rojaka Pengova, je priznal

Umoril ga je Čeh, s katerim je Pengov delal, in mu vzel \$86

Včeraj smo na kratko poročali, da so v terek našli rojaka Antona Pengova, člana društva Slavija št. 1 SNPJ, mrtvega v njegovem stanovanju, 1842 So. Laflin st. Lašal je oblečen preko postelje. Poročeno je bilo tudi, da je bil ustreljen v glavo, a zdaj je ugotovljeno, da ga je napadalec udaril s kladivom po glavi in mu prebil lobanjo. Izvršen je bil roparski umor.

V četrtek zjutraj je 38-letni Čeh, Frank Šeftir po imenu, priznal na policijski postaji Maxwell, da je on ubil Pengova v pondeljek zvečer in mu vzel \$86. Pri njem so še našli \$26, ostalo je pa že zapravil, oziroma je plačal dolg na stanovanju kot je poveljal. Šeftir in Pengov sta skupaj delala v slavnikiarski tovarni in sta se dobro poznala.

Šeftir je bil aretiran v terek po odkritju zločina. Policija je prijela vse, o katerih je izvedela, da so bili prejšnji dan s Pengovom. Prijetih je bilo tudi nekaj rojakov, toda bili so kmalu izpuščeni. Najbolj sumljiv je pa bil Šeftir. On in Pengov sta skupaj popivala v pondeljek na 22. ulici in takrat je videl, da ima Pengov precej denarja pri sebi. Okrog četrte ure popoldne sta odšla v Pengovo stanovanje. Pengov je bil že malo ometen od pijače. Legel je v posteljo in kmalu zaspal. Šeftir je legel poleg njega nekaj časa, nato je vstal, poiskal kladivo in udaril spečega nekolikokrat po glavi, potem mu je vzel denar in odšel. To je bilo že zgodaj pred večerom. Tako je Čeh povedal policiji. Šeftir je vdovec brez otrok in stanoval je na naslovu 1436 W. Adams st.

Pengov je bil "pečlar." Pred okrog desetimi leti je njegova žena Agata iztočila ločitev zakona, ko je bil on na obisku v stari domovini. Danes živi nekje v Stickneyu in je že davno omožena s nekim Nemeem. Pengov je imel z njo dva otroka, ki sta pri njej. V New Yorku ima sestro, v Ciceru pa bratrance. Pengov je stalno delal v slavnikiarski tovarni in dobro zaslužil.

Socialisti ustanovili zadružno farmo

Eugene, Ore. — Skupina socialistov in simpatičarjev je ustanovila zadružno farmo v bližini tega mesta pod vodstvom Albert Bristola, graduanta državne univerze. Skupina upa, da se bo iz farme razvila zadružna kolonija.

ARISTOKRACIJA V ANGLEŠKEM PARLAMENTU

Plemiči, militaristi in industrijski magnati bodo reprezentirali angleški narod

London, 29. okt. — Noben angleški parlament v zadnjih desetletjih ni predstavljal toliko titelnov in bogastva med svojim članstvom kot konservativni parlament, ki je bil izvoljen prošli terek. Primero je najti v prvih letih vlade kraljice Viktorije, ko so bili titelni in bogastvo prekrivajči za člane parlamenta.

L. 1929 so bili učitelji, trgovci in voditelji delavskih unij, ki so prišli s MacDonaldom v parlament. Njihova mesta bodo sedaj zasedli plemiči, odvetaiki, industrijski magnati in drugi, katere so v Angliji še vedno smatra za člane "višjih slojev."

Militaristi so dobro zastopani. V novem parlamentu bo en general, pet brigadnih generalov, 22 polkovnikov in akoro sto višjih vojaških častnikov. Razume se, da noben teh ni sedaj v aktivni službi.

Nepokoje med delavci šiiri

To pričajo številne stavke v raznih industrijskih središčih

New York. — (FP)— Zdi se, da je naraščajoča kriza vabudila delavce na raznih frontah, da je povišala bojevni duh v borbi za izvajanje pravic in proti izkoriščanju. V Lawrenceu, Mass., so tekstilni magnati podvneli akcije, da razbijejo stavko delavcev, ki so se uprli mesdnim redukcijam, toda dosegli niso ničesar. Stavkarji so odločni v boju in na tisoče delavcev piketira tovarne. Militantni duh stavkarjev krati magnatom spanje.

V New Yorku vodi nova unija, The Brotherhood of Brooklyn Edison Employees, ostro bitko proti javnonapravnim društvom. Kompanija je najela gangoše, da napadajo vodilne unioiste, toda za delavce so se zavzeli prominentni cerkveni in liberalni krogi ter razne delavske organizacije, ki jim nudijo vsa mogoča pomoč. Nekateri gangoši so bili aretirani in obsojeni v zapor.

Ta kompanija ni samo odpuščala več tisoč delavcev v času, ko se je njene predsednika hvalilo v mečanskih časopisih, da kot član Hooverjevega komiteja pomaga pobijati brezposelnost, temveč tudi zvišala cene elektriki odjemalcem.

V Providencu, R. I., so člani United Textile Workers unije zagrozili s stavko, ko je Wanuck Textile Co. naznanila, da bo reducirala mezde. Zvezni senator Metcalf, ki lastuje večje število delnic te družbe, molči o polnih krožnikih in visokih mezdah, o stvarah, ki jih je naglašal v zadnjih volitvah.

V Bostonu stavkajo pristanišni delavci. Uprli so se priganjstvu in redukcijam. Družbe nimajo sreče s stavkoci, ki so jih importirale s namenom, da razbijejo stavko. Predsednik mednarodne unije Ryan, kateri je bil obdožen, da je izdal delavce, se je vrnil v Boston iz Houstona, Tex., in zagrozil s stavko pristanišnih delavcev ob vzhodnem obrežju, ako delodajalci v Bostonu ne bodo umaknili redukcij.

Šlična poročila o delavskem nepokoju prihajajo tudi iz drugih mest, kar pokazuje, da se bodo delavci uprli poskusu industrijskih magnatov, ki izrabljajo obstoječo krizo za redukcijo mezd.

Pleskarji zastavkali

Pittsburgh, Pa. — Organizirani pleskarji so zastavkali, ko so jim podjetniki znižali mezde za petnajst odstotkov. Zadeva je bila predložena nepristranskemu odboru v poravnavo.

Štirje bankirji, ki vodijo novo Narodno kreditno korporacijo, katero je ustanovil Hoover, da ustavi najhujše bančne polumo v zgodovini Amerike. Debeli G. M. Reynolds (drugi na levi) vodi korporacijo. Povprečno deset bank zapre vrata dnevno.

PROSVETA

THE ENLIGHTENMENT

GLASILO IN LISTINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNICE

Organ of and published by the Slovene National Benefit Society

Subscription Rates for the United States (except Chicago) and Canada \$5.00 per year, Chicago and Europe \$7.50 per year, foreign countries \$9.00 per year.

Advertising rates on agreement.—Manuscript will not be returned.

Member of the Federated Press

Glasovi iz naselbin

Zanimivo bolezne in raznih krajev

Dopisovalci in poročilci domačih vesti, ki jih Prosveta prinaša danes v koloni "Glasovi iz naselbin," naj vselej podpisajo svoje polno ime in navajajo naj naziv, kar naj smodi, da jasnije za svoj prispevek. Poročila in dopisi naj bodo jedrati, kratki in razumljivi; opisani morajo biti v dostojnem tonu. Na anonimna pisma in dopise se ne bomo odzvali.

Z obiska

Cleveland, O. — Kot se poroča v Prosveti, imajo v Strabanu, Pa., stavko in prizadetih je mnogo slovenskih družin, med njimi so seveda tudi samaki. Pred kratkem sem bil tamkaj na obisku v družbi Frank Mahnič in Anton Starca pri družini Jakob Koejan in njegovemu bratu Jerneju. Po naključju sva se sešla tudi s rojakom Viktorjem Selj, s katerim sva skupaj priromala v to objužljeno deželo pred 10 leti. Ogledali smo si dom družstva "Postojnska Jama" št. 136 SNPJ, katerega nam je razkazoval Viktor Selj, ki je danes stavkovni kuhar, in oskrbnica, katera zasluži vse priznanje radi čistosti in reda v domu. Ta Dom je živa priča, da so tamkajšnji Slovenci v resnici v njih številu močna veriga, ki skupaj drži in se danes tudi skupaj bojuje na delavskem polju do smrti.

Delavec v rudnikih in drugod, kjer ni stavke, imajo tudi smolo; ker so brez dela kot v Clevelandu. Brezposelnost je velika, vse njene vrline pa pridejo na vrsto v času zime, ki še potrka. Naš obisk je bil prvo namenjen v Cuddy, Pa., k našemu sosednjemu Franku Skrinjarju, ki tamkaj lastuje precej obširno farmo. Pričakoval nas je z avtom v Pittsburghu, Pa. Ko smo prili na mesto, smo si najprej "dušo privežali." Potem nam je Frank razkazal polje in pridleke, kakor tudi oljne vrtele. Po njegove pripovedovanju, koliko zemlje je preobrnil v tem kratkem času, se človek čudi, ako ga ne posna, da je Primorec, ki se trudi za vsako ped zemlje, ker ga kamen nadleguje. Da mu gre trda, se samo ob sebi razume, posebno ker je sam in soproga ne more sem in stara domovina. Vendar ga veseli, ker mu gredo sosedje Slovenci na pomoč. Nekoliko se pritožuje, češ, da "obliški farmarji tržijo market," kljub temu je pa upati, da bo dobro uspeval.

V Strabano, Pa., nas je on peljal. Na povratku smo se ustavili v Cuddyju v Domu, kjer se je vršila veselica društva št. 319 SNPJ, katerega član je tudi Frank. V veselju družbi smo za tisti večer posabili vse življenjske težkoče, kot je pri Slovencih v navadi. Drugi dan, na povratku v Cleveland smo obiskali predsednika društva št. 319 SNPJ br. M. Kosa, ki je obnem pionir med Slovenci v tamonjši nasebini, potem pa še par družin rojakov, katerih imena ne vem. Hvalimo vam skupaj za gostoljubnost! Mogoče se prihodnje leto zopet vidimo. Pozdravljeni vsi prijatelji v Cuddyju in Strabano.

Joseph Trebec.

Poročilo zastopnika

Farral, Pa. — V dnevih od 16. septembra in 18. oktobra sem prebrel mnogo nasebin, odkar potujem za Prosveto pa še nisem videl toliko brezposelnih ljudi v tem času. Obiskal sem nasebine Westmoreland, Claridge, Moon Run, Imperial, Cliff Mine, Strabano, Meadowlands, Midway, Library, Cheswick, Verona, Warwick in North Braddock, Universal in Center, kakor tudi Burgettstown in Bridgeville. V vseh teh nasebinah so razmere tako slabe, da jih ni mogoče opisati. Niti četrtnina ljudi ne dela, nekateri izmed njih pa imajo velike družine. Zima se bliža, kurjave ni in ne dela in denarja, da bi si kupili živež.

Prijatelj na Premrosu mi je pravil, da je neki farmer vozil raznovratno zelenjavo po nasebinah. Ker ni mogel prodati, je cel truck živil izdupal v jarek. Zasačila pa ga je pri tem delu roka pravice, ga aretirala in obsojen je bil na \$35 globe. Upam, da v bodoče ne bo več v jarek izdupal živila, medtem ko ljudje trpijo glad.

Dne 18. okt. sem nameraval spet v Westmoreland, pa me je zadržal deč in mrzlo vreme. Prišel je rojak F. Novak in drugi dan smo šli nabirati gobe. Kakih petnajst nas je šlo. Pa smo imeli smolo. Vai skupaj nisimo nabrali en kos gob. Zeni sem dejal, da se meni na mojem potovanju prav tako večkrat pripeti, ko hodim okrog pa mi sreča ni vaak

"Otok svetnikov"

Irci imajo narodno pesem, ki se glasi, da so "nekoč angeli vrgli košček nebes na zemljo in ta košček je Iraka." Ko smo še kot otroci čitali knjige Družbe sv. Mohorja, smo našli v "Večernicah" silno simpatičen spis o Ircih in Irski, ki je bila imenovana "otok svetnikov". To je vsekakor pomenilo, da so Irci večinoma katoliški svetniki in svetnice, ki še gorki romajo iz svojih malih nebes v velika nebesa. Dalje smo čitali, da je Iraka "narod mučenikov", ki jih je Anglija silno zatirala. Vse to je bilo pred svetovno vojno.

Kmalu po vojni so svetniki Irci postali svobodni. Nominalno so še del Velike Britanije kakor je Kanada in Avstralija, toda v vseh notranjih zadevah delajo kar hočejo. Imajo svojo vlado, svoj parlament, sami si delajo vse zakone, ki uravnavajo njihovo domače življenje. Ni več ne hodijo v London beratič za svoje pravice. Vse je v njihovih rokah. Imenujejo se Free Irish State, Svobodna irska država.

Res je, da ves "otok svetnikov" še ni ena sama svobodna država. Košček otoka na severu, ki se imenuje Ulster, se noče pridružiti svetnikom na jugu in rajši spada k Angliji. Ulsterci, ki se imenujejo tudi Oranžarji, so še vedno veliki sovražniki Zelencov ali katoliških Ircev. Toda pustimo Oranžarje, ki nas danes ne zanimajo; malo jih je in svobodni Irci niso netarni.

Ze nekaj tednov poročajo o veliki krizi v Svobodni irski državi. Kriza je politična, dr državna. Med svobodnimi Irci noče biti krščanske ljubezni in miru. Prejane večne zarote in revolte proti Angležem se zdaj ponavljajo med svetniki samimi. Na svobodnem Irskem imajo dve armadi. Ena je državna in javna, druga je tajna in republikanska. Ti dve armadi, po veri oboje katoliški, sta v neprestanih praskah. Zavrati umori so na dnevnem redu, na otoku kar mrgoli špirov in prišlo je še tako daleč, da so Iraka sodišča paralizirana, ker ni več mogoče dobiti poštenih porotnikov, trgovina je na ničli in vse javno življenje je v застоju. Congrave, predsednik irske vlade, je bil pred nekaj dnevi primoran forsirati irsko zbornico, da je sprejela izjemno stanje in vsi kriminalni čini se bodo odslej obravnavali pred vojnimi sodiščem, ki lahko izreče smrtno kazen. Koliko časa bo trajalo izjemno stanje, ne ve nihče.

To ima danes Iraka od svoje politične svobode! Kaj pa je s fabulo o onih miroljubnih Ircih na "otoku svetnikov," ki dolga stoletja niso hoteli nič drugega kot svobodo, da bodo lahko v miru živeli in delali za svoj vsakdanji kruh? Kdo jih zdaj zatira in preganja? Angliški protestanti?

Najbrž nas bo kdo spet "korigiral", češ, da je "otok svetnikov" bedasta "flavza" in katolicizem nima nič opraviti z irsko politiko. Sploh je med Irci malo dobrih katoličanov! Vse skupaj ni nič!

To je bilo že večkrat. Katolicizem navadno izgine kot kafa pred mrzlimi dejavi življenja. Ga ni! — Na primer v Španiji je danes malo pravih katolikov. Vse skupaj je gozla. Na Francoskem ni nič. Italijani so zelo slabi katoličani; imajo svoje čudne muhe in mevrze so. Na bivšem avstrijskem cesarskem dvoru ni bilo nobenega katolicizma! Nikjer ni bilo nič — in nikjer ni nič. V Ameriki? Ha, spet nič! Nekaj milijonov katolikov po imenu, v resnici nič.

All right, zakaj pa ne ostanete pri tem? Ni vas, pa je!

Inženir Hoover je našel novo zdravilo za pokajoče banke. Treba je dosti "vroče vode", da se otali "zmrznjeno premoženje". Kakšno je bilo in kje je bilo to premoženje, predno je "zmrznilo"? Ali je to premoženje v rokah delavcev? In kaj so delali z njim, da je "zmrznilo"?

Medtem pa banke še vedno pokajo. Povprečno deset jih poči vsak dan. In delavski denar, kolikor ga je, zmrzne! Hooverjeva "vroča voda" je kakor legnana voda, ki nič ne pomaga.

Vest se glasi, da je francoski premijer Laval dobil v Ameriki v glavnem vas, kar je hotel. Medtem poročajo iz Washingtona, da ima inženir Hoover sračno in sukno še na šepi.

oddano svoje glasove našim, delavskim kandidatom. Vaak delavec bi moral tako storiti, glasovati za delavske kandidata.

Na 3. sept. se je vršilo slavje družnice št. 47 SZZ, kateri je bila izročena zlata knjiga v priznanje za njihovo delovanje. To se je vršilo v Newburghu, v SND. Bilo je obilo veselja za vse.

Ne pozabite voliti 3. oktobra za delavske kandidata!

Opazovalec.

Lepa udeležba na predavanjih s. Krasne

Waukegan, Ill. — Predavanja sodruginje Anne P. Krasne v sredo zvečer se je udeležilo večje število rojakov in rojakinj kot smo pričakovali. Izvajanju govornice so vsi poslušalci pazno sledili in reči moram, da nam je jako ugajala. Sporočano nam je bilo, da je tudi predavanje v Sheboyganu lepo uspelo in upam, da bodo uspešni njeni nastopi tudi v drugih nasebinah. Rojakom in rojakinjam najtopleje priporočamo, da se udeležijo predavanj sodruginje Krasne v drugih nasebinah.

Poročevalec.

Veselica društva št. 198

Willard, Wis. — Tukajšnje društvo 198 SNPJ priredi v nedeljo 1. novembra večer starokrajsko ženitovanje. Vabijo se vsi rojaki iz okolice, da se te burke zagotovo udeležijo, posebno pa se pričakuje velika udeležba od strani članstva.

Odbor.

(Opomba:—Gornje prejeli prepozno tudi za četrtkovo izdajo.)

Odsev misli

Milwaukee, Wis. — Pusto in deževno jutro je, za človeka jako zoprni vremenski objem. Sive megle se leno vlačijo svojo ot po vsemirju. Vsa atmosfera je nasičena z neprijetno vlažnostjo, kar te navdaja tudi z neprijetnim občutkom, da se bliža neizpogonska zima; je kot nemo žuganje pred pretečim, mukopolnim mrazom.

Kot nekaki tajnstveni pritisk tega pustega vremena se človeka, ki je seveda izrodek narave, kaj rade letijo tudi take vremenske podobne, puste misli, ter ti begajo od predmeta na predmet, postajoče pri spremembah ter več ali manj važnih stvareh, tika joče se našega povprečnega življenja.

Delujoče misli so faktično naravna, nagonska moč, potom katerih si je človek že mnogo pridobil na polju znanosti in se tako visoko povspel v vseh drugih ozirih. Dobro razvita človeška miselnost je ona prava pot, ki te privede do uživanja po naravi ti pripadajočih pravic in te vrstni med dostojne člane človeške družbe; obratno pa se znajdeš v vrstah tako zvanega nižjega sloja, v ukovah izkoriščevalnega sistema. Neraba svojih lastnih misli je ono zlo, ki ti napravljiva življenje temno in trnjevo, da postaneš samo orodje drugih v njih koristolovske namene.

Nezadostno razvita ljudska duševnost nižjega sloja se v sedanjih velikih depresijah zrcali v majalostnejši sliki. Kaj sedaj trpi ta milijonska masa delavstva, goradi nerabe svojih lastnih misli, poradi nalašč gojene zavajalnosti, največ pa porabi svoje neodpušljivo stupidne brezbriskosti. Naša duševna zaostalost nas drži brezmočno, trdno v spoh nar profitarstva in nas bo še držala, kot žrtve molohu kapitala, dokler se ne bomo potrudili rabiti svojih lastnih misli! Dokler bomo pustili, da bodo namo drugi mislili namesto nas, nam tudi ni treba pričakovati pravičnejšega družabnega reda.

Edina pot in rešitev iz teh okovov ter iz nalašč rasejanih sablodenih nazorov pa je v spoznanju nas samih, — v znanju rabe naših lastnih misli, v poznanju naših nam po naravi pripadajočih pravic, v spoznanju naše potrebe složnosti, ter pomen naše velike vzajemne moči. Do tega pa nas vodi edino le pravi pouk — in zopet edino le pravi pouk!

Da je sedanjji sliki brezposelnosti kriva nadprodukcija vseh svetovnih potreb je kaj jalov izgovor. Istotako tudi ni nikaka umetnost, razdeliti delovni čas med vse delavce enakomerno. Toda to ni v načrtu gotovega krovišča denarnih veljavk. Visoke finančne glave, ki sedaj tekmujejo za svetovno nadvlado, imajo vse druge ideje na obzoru svoje velike diplomatske igre; za dosego njihovih zasnovanih motivov jim je kot orodje potrebna svetovna depresija, zato jo imamo. Potrebna jim je milijonska masa ljudske moči kot njih vojna barikada, ki jim je na povelje poslušna. Da pa jim ostane na povelje poslušna, je umavno, da jo je treba krotiti ter jo spretno obdržati na vrvici. Sestrada na in neuka masa se da voditi, se da izrabljati v poljubne vrbe, zato pa se ji ne sme dati prilike, da bi resno premislila svoj bedni položaj, ne sme izvedeti pravi povod te kritične miselnosti in ne sme spoznati svojega prava sovražnika v jedru te depresije.

Kot ena priprta poteza med drugimi tega prikrižanja, se zrcali v tem: da se drži vedno gotovi odstotek ljudi uposlenih; ti morajo delati po celih deset ur na dan, včasih še naddes. S tem se jih čezmerno muči, osjoma polagoma mori, obenem pa se jim od se tako po družbi prikrajšani medži še pod limbo samaritanke usmiljenosti odtrgava v pomoč nezaposlenim. S tem se jim spretno naloži na njih zmucene rame dvojno breme in se med njimi zaeno neti umetno sovražno razpoloženje. Brezposelnost so ranjeni na ponosu, da so prisiljeni živeti od milodarov, ki pa so tako pičli, da ne zadostujejo za njih najnujnejše potrebe, zato se poraja v njih močna zavist do vseh onih, ki so po njih mnenju še tako srečni, da imajo delo, da jim ni treba živeti od milodarov. Zaposleni pa so istotako zopet ozlovoljeni, ker so prisiljeni biti pri svojem pičlem in trdo prisluženem zaslužku hranitelji tudi brezposelnim. Zato bi jih v svoji nerazodnosti in v upravljeni jezji najrajši pogmali čez mejo.

Ne zavedajo pa se niti prvi in ne drugi, da je to po zamisljenem načrtu spletena vrvice, da se tako obrži širokoplavno maso delavstva razdvojevno in brezmočno; stem je zasigurana moč delavstva v poljubne namene go-spodujočih.

Vendar pa se dozdeva nekaterim finančnikom, da se je ta provocirana depresija raztegnila predač, da je nekateri potipala že preveč občutljivo ter da tudi nižji sloj preveč trdo stiska za vratove; dozdeva se jim, da bo ta magična moč depresije mogoče prebudila številno delavsko maso iz njih letargije, da bodo s svojo levjo močjo omajali mogočno stebrovje kapitalističnemu sistemu.

Is strahu, da jim zna sedanja depresija roditi nezačeljeno seme, osobito še, ker se glasijo iz ljudskih nižin še precej močni protestni glasovi, pa nas skušajo omaniti s ploho obljub in raznovrstnih odrešenj. Pod masko samaritanakega usmiljenja nam hočejo dokazati, da se trudijo odpraviti in ublažiti bedo. Da je depresija kot zla posledica vojne nezgodna, zato da je treba potpeti, da se objužljena prosperiteta prej ali slej gotovo vrne, to pretežna večina delavstva tudi še sveto verjame.

Jaz od moje strani bi želela, da bi ta depresija še toliko zas...

(Dolje na 3. strani.)

Praktični nasveti za jesen

Ljudje prav malo vpoštevaajo različne čaj letnih časov in se ne zavedajo dovolj, treba živeti na spomlad in na poletje drugače kakor na jesen in na zimo. Poleti potrebuje človek čisto drugačno hrano in obleko kakor pozimi, večina ljudi pa živi kar vedno eno. Posledice vedno enakega življenja brez na letne čase so pa jako neprijetne za zdravje.

Kakor hitro postaja vreme hladnejše, rano paziti na to, da je telo vedno dobro primerno telesno toploto pa dobimo s pravo hrano in z boljšim in pospešenim obtočenjem. Posebno moramo paziti, da so noge vedno volj toplje.

Imeti moramo torej toplo obleko, krošjo in izdatnejšo hrano in dovolj telesne banja.

Nekateri ljudje se hvalijo s tem, da ne zebe in nosijo še pozno v jesen lahke letne obleke. To je popolnoma napačno, seboj ob meglennem vremenu naj obleče kdor mora, toplo, volneno spodnjo obleko, hoditi okrog v premočeni obleki je slabo, ko obleko sileci prvi prihliki, posebno vico. Starši, ki pazijo na to pri otrocih jih zgodaj navadijo na preoblečenje, si pa njo mnogo skrbi.

Toploto nam dajeta v telesu v prvem mesecu in mastna hrana. Jeseni in pozni taka hrana potrebna in boljša od zgojnjene. Zelo naglo se ogreješ, če zavilješ v čašo kave ali kakšna, dopoldne skodelico juhe, opoldne zakuhano juho, zvečer pa čaja. Te stvari so boljše in cenejše kakor alkoholne pijače.

Najbolj pa se ogreje telo z izdatnim njeem. Kdor je tako srečen, da ima svojo šek, naj opravlja vsa jesenska dela sama, tudi ob slabšem vremenu. Tudi dokaj; nikar se tega dela ne sramuj; če seki zaradi zdravja tudi znameniti aridriavnik Gladstone brez vsake škode za zgodovinsko slavo. V sobi pa vezbaj svojo lahkotlatskimi vajami. Ne pozabi vsakdanji sprehod; gibanje v svežem in čepnav bolj ostrem zraku je neprednostnosti. So sicer ljudje, ki se boje tega zraka kakor vrag križa, toda ta se napaden. Kdor se nikdar ne gane iz svoje prav zdrav. Taki ljudje iz raznih nabo prehladov nikdar ne pridejo ven.

Jesen je doba, ko se je treba z ustjem telesa pripravljati za zimo. Kdo vedno doma, zime ne prestane lahko. Taki umirajo kar trumoma, če le lahko obveda pa ne smeš na prostem sedeti ali ampak se moraš gibati, čim več, tem bo ti tudi meglina in mraz ne bosta škodovila.

Einsteinova peta dimenzija

Te dni poročajo iz New Yorka, da je Einstein spet popravil svojo novo teorijo enotnega polja. Vest je prišla od Josiah Macy Jr. dajci, ki zadnje čase financira Einsteinovo delo, in se glasi, da sta Einstein in njegov močnik dr. Walter Mayer postavila enotnega polja na nov matematični koncept, ki je razvil Theodore Kaluza leta 1921 terega je Einstein prej odklanjal. Ta koncepti na domnevi, da ima fizikalni prostor dimenzij. Teorija enotnega polja se glasi, da imajo vse materialne aktivnosti samo ozadje.

Prej so v splošnem domnevali, da imajo materialni predmet štiri ozadja: prostorsko gravitacijsko polje in elektromagnetno. Einsteinova relativnostna teorija je prostor in čas v eno: prostor-čas; Einsteinova splošna relativnostna teorija absorbira še gravitacijsko polje in osti le eno ozadje.

Pred dvema letoma je Einstein, ko je objavil svojo teorijo enotnega polja, matematično demonstriral sorodstvo med gravitacijsko in elektromagnetno gravitacijo elektriko. Njegove matematične ekvivalence niso dobro ujemale in Einstein jih je pred letom popravil. Zdaj je pa prišel nov korak na ta način, da je Einstein zavzel prvotne ekvivalence in postavil teorijo na matematični koncept petih dimenzij.

Kaj je peta dimenzija, še ni popolnoma Podrobnosti popravljene teorije enotnega polja v kratkem objavljene in takrat moramo de pojasnilo.

V jeziku preprostega človeka pomeni enotnega polja to, da je vse, kar obstaja na svetu in v vesoljstvu, fundamentalno isto. Vse misteriozne sile (gravitacija, tromagnetizem, svetloba, vročina itd.) cirane na svoje najnižje sestavne dele, ki je to do danes mogoče, so po Einsteina ista reč.

Nekaj, kar ljudje ne vedo

Mnogo ljudi ne ve,

da so podmornice prebr iznašli kakor so, da je šampanjec dober šele čez 8 let (let); če je pa star nad 20 let, ni kaj pričakovati; da nihče ne ve, kje je Kristof Kolumbo kopan, a vendar trdi 6 mest, da je tam kopan;

da ženske na Špankem ne hodijo na grebi;

da so vpeljali ločila šele v 16. stoletju; Prej so pisali vse besede skupaj; da se da skripanje podplatov odpraviti z tablično sredino podplata droben klistir.

Asa Keyes, bivši državni pravdnik v Los Angelesu, Cal., ki je pomagal grahtarjem pograbititi milijone dolarjev, je izpuščen iz zapora v San Quentinu. Jetačkar Hokohan (na levi) se z njim pozdravlja. Tom Mooney je še vedno v San Quentinu.

Vesti iz Jugoslavije

(Izvirna poročila iz Jugoslavije)

MASČEVANJA SI JE ZAZGAL GOSPODARSKO POSLOPJE

... ki je razkošno krmila svojega vola, da je bil pravo čudež

Ljubljana, 8. oktobra 1931. Dolini pod križem pri Trebnju je živel posestnik Mina Teranka. Že šest let je pitala svojega vola montafonske pasme z vsemi dobrotami: od pšene do zabeljenih žgancev do piščane. Vse dobrote mu je dajala on je se zredil v pravi čudež. Njegova vola je težila 1400 kil in bil je tako izrednega, da so ga hoteli gledati in občudovati od daleč, celo iz inozemstva prihajali mesarji. Ponujali Teranki čedne vasote, a posestnica ni marala o tem ničesar. Redila je dalje svojega vola, ki vseh svojih šest let ni bil drugega, kot stal v hlevu, in se redil. Vol pa je letos bil v Teranki ga je hotela prodati, predeh se šujša. Poletila se je z nekomo, toda ta je imel hip kupčije razdrči, češ, montafonsko meso ni več tako. Teranka ga je tožila, in vsem tožil njo za povrnitev ar. Njega teče in še ni odločeno, kaj bo. Montafonska pa je kupila vola drugi ter ga zaklal.

Bled, Habič Marija, roj. Pavčič, 80 let, žena posestnika, Sadinja vas pri Dobrunjah, Auer Ferdinand, 50 let, plašč natakar, Gospodarska c. 13, Gabriel Ana, 1 dan, hči delavca, Grm, Petrovič Franc, 60 let, delavec, Planina, Knež Janes, 10 mesecev, sin dularice, Gahina, Ogrin Marija, roj. Flever, 35 let, žena stroj. ključavn. d. žel. Štepanja vas, Altenbacher Fran, 61 let, učit. kar, Javorinik, Zalar Janes, 7 mesecev, sin prekupca, Train, Cerne Ana, roj. Lonišek, 50 let, žena sodn. poduradnika v p. Jernejeva c., Kristof Franja, roj. Goršič, 29 let, žena delavca mestne elektrarne in posestnika, Vel. Colnarska 1, Bokavšek Teofilija, 8 mesecev, hči delavca, Brezovica, Frac Alojzija, 51 let, žena cerkovnika, Sv. Križ pri Mokronogu.

GENERAL ŽIVKOVIČ, VLADNI PREDSEDNIK, KANDIDAT

Nosilec državne liste, z njim so na listi industrialci

Beograd, 7. oktobra 1931.

Vesraj je bila vložena v Beogradu pri kassijskem sodišču državna kandidatska lista za volitve 8. novembra. Kandidatska lista se glasi:

"Kandidatstvo nosilca državne liste za volitve narodnih poslancev v skupščino dne 8. novembra."

Nosilec državne liste: Peter E. Živković, predsednik ministrskega sveta in minister notranjih zadev, v Beogradu.

Zastopnika liste za glavni volilni odbor: Pera Djurić, trgovec iz Beograda, Sava Trpković, rentier iz Beograda.

Njuna namestnika: Mihajlo Sonda, industrialac (čokolada) iz Beograda, Aca Dinčić, trgovec iz Beograda.

To je torej kandidatska lista, ki bo ostala menda edina, brez konkurence. Njen glavni nosilec je torej notranji minister in vladni predsednik general Živković, namestniki in predsedniki pa so sami veletrgovci in industrialci. Okrajni kandidatske se lahko večjejo na to listo. Na druge se ne morejo. Vladi naklonjen časopisje poudarja odkritosrčno, da je to narodna volja in znak, da želi narod, da se nadaljuje režim 6. januarja, katerega predstavnik je general Živković.

Zdaj se bodo oglašali še okrajni kandidatske, imeli bomo priliko videti, kdo se je dal in pustil kandidirati na tej listi.

Vlomilec brez koga in kraja

Vsak dan beremo o vlomih tu in tam, povečini so majhni vlomni bres velike škode, včas pa se pripeti tudi kakšen občesnejši. Male vlomilce kaj naglo sledijo, težjih pa redkokdaj. Nedavno je bil izvršen vlom v ljubljansko Obrtno banko in potem v neko mariborsko hranilnico. Oba ta dva vlomna sta bila izvršena z modernimi pripravami in ju je izvršil kak prav izurjen vlomilec, mojster v svojem poklicu. Teža niso še prišli. Pač pa so polovili že mnogo manjših tatstičev in jim nalozili po več let kazni.

Nekoliko večji vlom se je izvršil julija meseca v Hribernikovo trgovino in gostilno v Brezmem ob Dravi. Večji je bil ta vlom zato, ker so odnesli celih 12.000 Din v blagu in gotovini. Policija je tedaj odkrila družbo vlomilcev za dravske doline, a v roke jim ni prišel dolgo časa nobeden. Bili so to Verdinec Roman, Avgust Dobnik, Anton Čes in neki Mandeljc. Ti so tudi izvršili vlom v Hribernikovo trgovino. Verdinka so kasneje aretirali in z njim tudi njegovo ženno ter nekaj pomagačev. Iskali pa so do zdaj zamažnuta Antona Časa, ki je doma od Sv. Vida pri Slovenjgradu. Ta je pobegnil s svojim ukradenim kolesom proti Slavoniji, kjer se ga zdaj aretirali v Osjeku in pripeljali v mariborske zapore.

Nova številka "Svobode", delavčevega kulturnega mesečnika v Ljubljani, za oktober je izšla s pardnevno zamudo te dni. Zamuda je riva cenzura, ki skoro pri vsakem članku črta najvaž-

nejše odlomke, tako da izhajajo skoro vsi članki procej okubljene. Pa ne samo članki, tudi po verskih angažirani cenzuristi. Tako je bilo letos prepovedanih že mnogo pesmi raznih slovenskih delavskih pesnikov. Procej ovir dela cenzura sploh vsemu delavskemu časopisju, pa naj pišejo svoje članke v še tako mirnem tonu. Cenzura sega tudi v rubrike mesečanskih dnevnikov, zdaj največ po rubrikah klerikalnega "Slovenca," da celo v režimskem "Jugoslaviju" je bila že zaplenjena kaka vrsta. Le "Jutro" piše tudi rdečemu svinčniku nadvse povoljno. Se poznamo.

Vlom pri Novem mestu

V Zabji vasi pri Novem mestu je bil izvršen dne 8. oktobra sredi dneva drzen vlom. Hlaša posestnika Franceta Novaka stoj na samotni. Ko je vlomilec prišel, je bil doma samo 8-letni sin Medo, katerega pa je vlomilec prepodil. Vlomilec je odšel v šupo po sekuro, razbil z njo okno ter stopil v hišo. Snel je a stene ured, pokradel mnogo perla, vdrl s sekuro v omaro ter vzal 500 Din v danarju ter hranilno knjižico na 1.300 Din, odnesel iz omaro balo domače hčerke, se napil silovke ter nato vso robo povezal v ruho, zadel culo na rame ter jo ubral v gozd proti Cegelnici. Na cesti ga je opazil čestar Hren iz Cikave ter se je s kopačico poznal za vlomilcem. Sicer mu ni uspelo vlomilca prijeti, pač pa je vlomilec v strahu in begu vrgel od sebe ves težki tovor, odnesel pa je denar in hranilno knjižico.

Požar na Dolnem Ješkem

V kočevskem okraju, v Ravmah pri Borovcu je izbruhnil 1. okt. zvečer proti deseti uri požar na parni žagi, ki je last Ivana Ovarja iz Zamosteca pri Sordračici. Ogrev je kaj kmalu uničil žago do tal ter upepelil tudi ves les v skladišču. Škode je nad 100.000 Din.

Nataknil se je na kol

Na Jesenicah se je pripetila huda nesreča progovnemu delavcu Feliku Repetu. Doma je obiral brajdo pri hiši, pa je padel s lestve in se nataknil s trebuhom na kol. Domači so mu prihiteli na pomoč, ga rešili iz mučnega položaja ter odpeljali k zdravniku, ki pa je radi hude poškodbe takoj odredil prevoz v ljubljansko bolnico. Teško da bo okreval.

Umer

V Zabukovju pri Planini nad Sevnico sta se stepa 40-letni bivši delavec Jože Romih iz Zabuškova in posestnikov sin France Kunšek, doma iz Trnovca. Delavec Romih je Kunška dvakrat zabodel v prsi in sta bila oba suzna smrtonosna. Kunšek je čez pol ure indihnil. Ubijalec Romih se je še sam prijavil k orožnikom na Planino, ki so ga aretirali ter javili umor oblastem, ki je poslala v Zabukovje sodno komisijo.

Potopljeno zlato dvigajo iz morja

Ogromen zaklad v oklopi blagajni na danu morja

Dne 22. maja 1922 na večer sta zadelna na odprtem morju pred francoskim pristaniščem Brestom, točno med otocišna Quesant in Sein, angleški parnik "Egipt" in francoski tovarniški brod "La Seine". Angleška ladja, ki jo je francoski parnik z veliko silo pritisnil od zadaj, je utrpela tako hudo poškodbo, da se je potopila v pilihi dvajsetih minutah. Morje je na tistem mestu 120 metrov globoko.

Ta pomorska nesreča bi se morda, kakor nekatere drugih, brzi potabila v vrvežu vsakdanjega življenja, da ni z "Egiptom" vred izginila v globočini tudi oklopna blagajna, v kateri je bilo shranjenega 42 ton srebra, 6 ton zlata v palcah in za 80 tisoč funtov šterlingov zlatega denarja. Ta bajni zaklad je seveda naglo zamamila posamezna podjetja, zlasti pa inženirje, ki so si začeli beliti glave, kako bi dvignili bogastvo. Švedski, francoski in nemški inženirji so si po vrsti prizadevali dvigniti zlato zlatu za prostovoljne pokopališča brodov, ki jih na stotine potiva na dnu tega vodovja. Toda navale vstrajnosti in poštvalnosti potapljačev, ki so se mesece in mesece trudili s krpanjem potopljenega "Egipta", ladje ni uspelo spraviti na površje.

Poleti 1929 pa se je lotila tega posla, ki je doleže že vsem izpodletel, tudi neka italijanska republikanska družba, ki ji je načeloval Alberto Gianni iz Viareggia, izumitelj mnogoterih priprav in aparatov za delo pod vodo. Ta mož je konstruiral tudi izborni potapljaško odelo, v katerem so se potapljači lahko spuščali v globočine, kjer leži "Egipt." Delovna ladja italijanske ekspedicije "Artiglio" se je vladrala nad njim in potapljači so začeli nemudoma navrtavati vseh petero krovov, da bi prišli do blagajne v podladiju.

Toda 7. decembra lani jih je iznenada doletela nesreča: Blizu "Egipta" potopljena ladja "Florence," ki je nekoč prevažala strelivo, je iznenada eksplozirala in potegnila v mokri vrob. "Artiglio" z vso posadko vred. Toda podjetni reševalci se niso dali ugnati. Poslali so na delo drugo ladjo: "Artiglio II," ki je bila še bolj opremljena in reševanje je po nekaterih prekinitvah zaradi razburkanega morja, ki je tamkaj še posebno nemirno, naglo napredovalo. Potapljači so skosi vse krove "Egipta" vrezali nekakšen lamin, po katerem se je vodji potapljačev Rafaeliju pred kratkim posrečilo prodreti do najnižjega predela, v katerem je shranjena oklopna blagajna.

Spravljanje zaklada je tedaj še v poslednji fazi. Treba bo samo še razstreliti nekatere težne stene in blagajno bodo lahko potegnili iz ladjnega trupa. To se bo zgodilo takoj, čim se bo morje toliko umirilo, da se bo "Artiglio II." ki se je morala zaradi viharjev začaso umakniti v luko v Brestu, lahko iznova zadržala nad "Egiptom." Zaklad bodo prepeljali na Angleško, kjer bo podjetju izplačana dogovorjena nagrada.

RAZNE VESTI

Ima raje ječo kot prenočevanje na prostem

Chicago. — Louis Curtia, 73-letni brezdomec, se je naveličal spati v parkih ter se napotil na policijsko postajo in zahteval, naj ga aretirajo na "kakrnikoli obtožbo, samo da pride v zapor." Policija je ustregla njegovi želji in sodnik, pred katerega je drugi dan prišel, je bil tudi "dobra duša." Obsođil je Curtia na plačitev globe \$25 in stroške, kar pomeni, da bo lahko ostal v zaporu najmanj mesec dni.

Soc. stranka odpoklicala kandidata

New York. — Daniel Daublin, socialistični kandidat za vrhovnega sodnika v drugem distriktu, je bil odpoklican kot kandidat, ker se je izrazil, da je proti temu, da bi senake slušile kot porotnice na sodiščih. Odpoklicala ga je eksekutiva, "ker je izrazil mnenje, ki je nasprotno platformi, taktiki in principom socialistične stranke." Eksekutiva mu je dala tudi ukor ter ne sme nastopati kot soc. govornik in ne biti aktiven v volilni kampanji.

Obpravna proti radikalcem odgledana

Denver, Colo. — Obravnava proti Sol Greenbergu in Michael Shantzeku, ki sta bila aretirana in obtožena hujkanja proti državi, ker sta raspeljavala radikalne tiskovine v vojaškem taboru Fort Logan, je bila odgledana. Vrnila se bo v prihodnjem februarju.

Vojaški častniki so oba preleteli in ju potem izročili legionarjem, ki so jih nadalje mučili. Sedaj sta na prostem pod poročtvom \$2000 vsak, ki ga je zdajju položila Mednarodna delavska obramba. Omenjeni zakon je bil sprejet v času povojne histerije l. 1921.

Kongres se bo dovolil redukcij

Boston, Mass. — Kongresnik W. McCormick je na konferenci National Customs Service Aas'n rekkel, da kongres ne bo pristal na zahteve, da se svesnim uslužbencem reducirajo mezde. On je označil trganje mezde za nezdravo konomsko potozo.

GLASOVI IZ NASELBIN

(Nadaljevanje s 2. strani.)

sa trajala, da bi se med priložnostim ljudstvom lahkovernost in brezbržnost korenito iztrebila, da bi nas privedla do samozposnanja ter odpravila nekatere trgovatne filantropskih nasorov. Ti globoko vsesani predsođki so ona velika zapreka k razvoju spojenja naših skupnih moči, katerih premostitev je tako težka, da v tem oziru še danes stojimo tam, kot smo stali 25 let nazaj; to je tisto zlo na potu napredka, da smo še danes v zasotju, brezmočni in razdvojeni.

Ze precej vrsto let zasledujem napredno časopisje, ter od vseh strani presemam gradivo in načelno taktiko nekaterih vstrajnih dopisovalcev, ki hočejo biti, oziroma veljati, neoporekljive napredni; dopisovalci, katere sem sama smatrala za napredne ter verjela, da so razumini in da iz poštenja do svojih narodnih dolžnosti prispevajo poučno čtivo ter da iz principa stojijo v delavskih vrstah, boreči se za odpravo socialnega zla, in za odpravo škodljive ignorance med nami. V moje razočaranje pa se tji naglašani naprednjaki kaj radi ob vsaki priliki sarkastično obregajo ob nevedo šenstva; to jih postavlja, oziroma njih načela in izvajanja, v jako dyomljivo luč.

Le bodimo poštenj in stvarni ter priznajmo vsak svoje slabosti, ker to je edino prava pot, ki nas vodi do skupne moči in do vsajmomega dela. Ako bomo akulisti istrebžljati med seboj naše slabe lastnosti in vsajali pravo arnje izobrabate tam, kjer je najbolj potrebno, bomo lahko ponosni na sami sebe, kakor tudi na naše nloosano delo. Kdor pa noče nloosar napraviti za odpravo ignorance med ženstvom, ta ima še najmanjš pravice se obrgovati ob isto; kdor drži svoje šeno v nevedji, je sam največja cokija splošnemu napredku.

Christina Moseley.

Debatov spominaki shod

Hermist, Pa. — Debatov spominaki shod 20. okt. je bil uspešen. Priredili so ga lokalni sodrugi. Udeležilo se ga je tudi par sodrugov od okrajne organizacije in njen tajnik iz Greensburga, Oscar Simpson. Sprgovoril je prvič nekaj besed s posivom na udeležence, da se naj pridruži stranki, ker od republikancev in demokratov nima delavstvo ničesar pridobiti ali pričakovati. Kdor rojakov želi pristopiti, naj se prijavi sod. A. Zorniku. Seje se vrše prvo nedeljo v mesecu, od okrajne organizacije pa 3. ned. ob 2. pop. v Odd Fellowa dvorani v Greensburgu, Otterman street.

Govoril je tudi Anton Zornik, tajnik kluba JSF, št. 67. Opisal je zgodovino Debas in orisal propadanje kapitalizma, pri katerem so farmarji ravno tako prizadeti, in končno vojno, ki zna upropasti civilizacijo, in volkovi bi zopet postali gospodarji sveta. Nato je nastopila naša vsla in vstrajna sodruginja Jane Fradelova iz Letroba. Govorila je mladini, katere je bilo precej navzoče. Povdarjala je, da socializem ni tako strašilo, kot ga nasprotniki opisujejo. Orisala je mesti Milwaukee in Reading, kaj vse sta pridobila od soc. administracije in koliko dobrega prejme ljudstvo v mestih, kjer še imajo razna podjetja davkoplačevalci v svojih rokah. Nadalje je apelirala, naj se nam mladina pridruži, pa ne samo a plačevanjem prispevkov in kazanjem rdečih knjižice, ampak da se tudi poglobljo v študije socializma, da bodo zmožni izvesti kolektivne preobrat, prehod iz kapitalizma v socializem.

Veliko udeležencev se je pohvalno izreklo o mladi govornici. Shod je trajal uro in pol in udeleženci so vtrajali kljub temu, da je bilo mrzlo vreme (shod se je vršil na prostem, kot navadno, v sredini naselbine). Prisostvovali so tudi trgovci in uradniki tukajšnjih družb, kateri so seveda tudi prizadeti vsled depresije, ker so tudi prikrašani na plašah.

Ras je čudno. Taka armada brezposelnih, pa se nočejo oprijeti dela. Koliko časa imajo na razpolago raznašati literaturo po hišah, ki bi jo prejeli od stranke in olajšali delo tistim, ki morajo zmerom biti v ofenzivi. Seveda se dobijo ljudje, ki bodo rekli: "No, pa pusti." Ampak

človek, ki razume, da s čakanjem se nič ne doseže, mu ne da vest pokoja, kot da gre naprej za svojim ciljem. Podpisani je raznesel 500 letakov za oglaševanje shoda in pri tem prodal 60 komadov knjižice po 5 centov "Workers' World" in 50 "New Leaderjev" (številka, ki je bila posvečena Debasu) in razdal okrog 1000 literature "Miners Slaves in the Coal Field" in "Unemployment Insurance," "To the Farmer Capitalism" in "Your Enemy." Saj človek rad dela, dokler more, ampak mi pešamo in potrebno je nove moči pridobiti. "Kikati" se pa tudi mora, da grede tudi druge naselbine na delo, ker Reading in Milwaukee, Hermine in Strabane ter Sygan itd. ne bodo rešili Amerike in prinesli mir celemu svetu. Vseposaed moramo delati, ako hočemo izpopolniti svet, da bo res veselje s njam živeti. Prenehajmo miatiiti prazno slamo o pomislekih, raznih stranskih ali podobno.

Edine tega glesla se moramo držati, "oprostiti delavstvo izpod mezdne usojnosti mora biti delo delavstvo samoga." Kdor išče dlako in jajcu, je nasprotnik samega sebe, Delavstvo je upravičeno do bogastva, ki ga skupno producira. Čas je že, da bi spoznali vsi delavci, kdo so njih sovražniki. In jaz rečem, da jih je več med delavci takih sovražnikov, ki ovirajo pravi delavski napredok, kot jih je med kapitalisti. Delavci se zadnjim vsiljujeto biti njih hlapi in to za kako malo napitnino. To so ljudje, ki nimajo nobenega principa, oni se ne svadajo, da tlačijo a tem svoje lastne otroke v verige sužnosti pri tem izdajalskem poslu. V razgovoru so taki ljudje veliki radikali, imajo zmerom noč med sobmi in puško na rami, ako pa spadajo kak organizaciji, ki ima res dobre principe in dobre uradnike, in ko pridejo v zagato ali v kakšen "trubi" radi politike ali stavke in jih bosj savrneje in ispraujeje, bodo postali takoj izdajaci. Izgovarjali se bodo na organizacijo ali na "liderje," ki jih ovirajo ali jim preprečujejo to ali to.

Delavci, kar potrebujemo v organizaciji od njenih članov, mora biti samoponos. Zagovarjati se moraš, da si prišel sam do prepričanja, da ti je potrebna politična stranka, ki bo zagovarjala tvoje interese, ali strokovna, ki bo varovala tvoje plače itd., ne pa da so "liderji" varok, ali da se bojši sameriti temu ali temu prijatelju, ki "rona" na kapitalističnem tiketu v politični urad. Dokler bomo tavalj po temi takih izgovorov, ne bo revolucije na en in ne na drugi način.

Na 3. novembra pojdite vsi voliti socialistične kandidate. V Westmoreland countyju imamo popolno listo s edino izjemo sodnika za Common pleas sodišče. Nas je premagal za 30 glasov demokrat, ki "rona" na obadva tikteta, demokrat in soc. To je pa prišlo tako, ker okrajna organizacija ni nominirala začasno kandidotov za sodnike, ker ni imela advokatom med seboj, posezje amo pa bili obveščeni iz gl. stanov drž. organizacije, da moramo nominirati in rabiti letake, kar se je tudi zgodilo. Ampak za to mesto nismo prodri, ker omenjeni demokrat je nabiral podpise za peticojo in pripovedoval, da se strinja s socialisti in tako prišel do nominacije.

Naš kandidat je bil S. H. White in njegovo ime bomo vplivali (kar je članov) tudi pri prihodnjih volitvah. Mi smo sicer naredili svojo dolžnost, poslali smo 700 pism socialistom v Westmoreland in zraven "stikerje," a je demokrat vseeno prodri. Ampak, ako bo izvoljen in bi napačno rabil svojo moč, stranka ne nosi nobene odgovornosti. Radi tega ta objava.

Socializem prihaja nazaj za stalno v Ameriko. Stranka se bo držala strogo pravil v bodočnosti. Tudi v Servicely township imamo soc. listo. Do tega je pripomogel klub št. 69 JSZ. Torej vsi na voliče in volite socialistično! Edino taki glasovi kaj štejejo za delavca, nasprotno so vrženi proč. — Anton Zornik.

LISTNICA UREDNIŠTVA

Deimont, Pa., J. P. — Dotično sliko je poslal Federated Press, kar je bilo tudi pod sliko označeno.

Znamenska napredka.

Tone Seliškar:

ZLATA RIBA

— Stavim, da tehta več kot en kilogram. Zvečer mi jo spečeš!

— Bom, Polde, pravi Marjeta in sede kraj njega. Samo masti nimamo nič.

Polde je zopet v revščini, nekaj ga stiska, da bi grdo spregovoril, pa ga prehiteli Marjeta: — Trgovca te prosil, da bi mu drva sežagal. Dva voza!

— Pa pojdem! Onaži ribo, a pazi, da te kdo ne vidi. Bom prinesel masti.

In še gre v mislih na dobro večerjo. Marjeta se ozira za njim in se smehlja. Saj je njen mož! Odpravi se v mesto, da poriba gostilno pri mostu.

Na dvorišču je bilo vroče. Mnogo zabojev je tam in praznih sodov. Polde je žagal. Pot mu je lil po licu in po razgaljenih prsih. V glavi mu je bilo vroče še od sinoči in samo dvoje misli je bilo v glavi: Riba in Cena.

— Kdo pa drugi? —? Če bi bil sam, bi lahko živel kakor baron. Tako pa imam tebe na glavi in še pankerta —

— Ne kolni otroka, prosim te! Glej, vso noč si pil. Ah, ne Polde, saj ti privoščim, ampak vso noč bi vendar ne bilo treba! Ali ni škoda denarja?

Njemu leze kri v glavo, skozi temne pogledje vidi suhljato žensko, čepečo na prukel, njene velike obupane oči, ki visijo na njem, so kakor dva težka mlinska kamna. Čuti, kako ga teže, kako ga meljejo in stiskajo k tlom. Zaživža, da bi prepodil ta nelepi in zoporni prid in se zviška vrže na posteljo, ki zaškriplje pod njim. Čez nekaj časa spregovori mirno, kakor da vsako besedo posebej premisli:

— Tvojega stokanja sem sit. Zaradi tebe tičim v tej svinjariji, iz katere si ne vem pomagati. Imel sem lepo službo. Sedaj je fuč, dela ne dobim, denarja ni — ni ničesar!

— Pojdi v Ljubljano, Polde.

— Kar pojdi, če te veseli vas dan do popka čepeti v dreku. Saj nisem norec!

— Drugi so veseli, če dobe delo.

— Hvala lepa za tako delo!

— Kaj pa boš? —? Saj vidiš, da niti kruha ni!

— Pa žri travo!

— Sami radi lepih mest in novih stvari bi šla? — Benjamin grenko povpraša.

— Ne. Zato, ker bi se s teboj vozila in zato, ker upam srečati v svetu mojo mamo, se objeti s njo in poljubiti. — — — To bo zame premnogo. — — —

— Bilo bi za vsakogar.

Benjamin ni tako razvnet in ne deli njenega navdušenja.

— Stana, ti preveč pričakuješ, ti prevelika upanja gojiš. Ti še ne veš — — —

— Česa ne vem? Zakaj bi upati ne smela? — — — Vsaj spregovori. — — — Takšen si danes, da je čudno.

— Vse dni, odkar so se ladje lotili si bolj razdvojen od drugih. Pa bi ne smel biti.

Olga je teh misli.

Benjamin se pa otreša njenih mnenj.

— Ko človek dvomi, izgublja verovanja in ne ve, ga li življenje čaka ali smrt, tedaj ni razdvojenost nikako čudo. Povem vama, da bi ne bil rad v ječo vržen, ker vem, kaj se to pravi. — Tam te včasih tako pretepe, da se polovico krvi po črnem tlaku razlije. Poznal sem jetnika, ki so ga dobesedno ubili in kar na tihem zabrisali sled za njim. Še tisti ubogi zvon jetniške kapele mu ni zaklenkal v slovo. Če koga ubijejo s sodnim dovoljenjem, temu se vsaj ta oglasi v poslednjih minutah. — — — Tajinstveno odjekne njegov glas po celicah, najbolj pa strese takrat, ko ti sodba še ni izrečena, ko še ne veš, če tudi tebe povabi na pot. — — —

Stana trepeče.

Stana se pali z blazno mislijo. Stana izgublja svoj lepi mir.

— Ne vržejo te v ječo, ne smejo te ujeti! Ne smejo te, ne smejo!

— Misliš, da tebe povprašajo? Ti še ne veš, da sem črno zapisan tam v tistem svetu, kjer so ječe, tam, kjer sem storil tisto dejanje. — — —

— Katero? O tem mi še nisi pripovedoval.

Vprašanje ostane brez pojasnila.

— Brez denarja nič! Kaj pa mislite? Vaš mož je brez službe, zastaviti ne morete ničesar —! Draga moja, tako pa ne, veste, je kriza. Tudi jaz moram blago plačati!

— Saj bom plačala, gospod. Sveto obljubim! Dajte mi —

Trgovca ji razlaga, da so sedaj hudi časi, saj on da ve, kako je, ampak ima tudi družino. Čez čas si domisli:

— Tako bomo napravili: Danes sem kupil dva voza drv za zimo. Vaš mož naj jih sežaga — obračunal bomo pa z blagom. Čakajte, dva voza, to je osemdeset dinarjev, no pa se bo še nekaj nabralo za ta denar. Kajne, Marjeta?

Marjeta je vesela, da je tako in hiti takoj domov. Dete ji je zaspalo v naročju in ko ga položi v posteljico spi kar naprej.

Polde pa je ujel lepo, veliko ribo. Oprezno jo je položil v travo, ji porinil palec v gobec in ji zlomil tilnik. Riba bi je z repom po zemlji, globoko odpre še enkrat široka usta in iz škrg se ji počedi kri. Njene debele, resne oči še vedno živo gledajo v sonce.

Razveselil se je plena in ko je zagledal Marjeto ji je skrivnostno pomignil k sebi, pokazal v travo in dejal:

(Dalje prihodnjic.)

— Sami radi lepih mest in novih stvari bi šla? — Benjamin grenko povpraša.

— Ne. Zato, ker bi se s teboj vozila in zato, ker upam srečati v svetu mojo mamo, se objeti s njo in poljubiti. — — — To bo zame premnogo. — — —

— Bilo bi za vsakogar.

Benjamin ni tako razvnet in ne deli njenega navdušenja.

— Stana, ti preveč pričakuješ, ti prevelika upanja gojiš. Ti še ne veš — — —

— Česa ne vem? Zakaj bi upati ne smela? — — — Vsaj spregovori. — — — Takšen si danes, da je čudno.

— Vse dni, odkar so se ladje lotili si bolj razdvojen od drugih. Pa bi ne smel biti.

Olga je teh misli.

Benjamin se pa otreša njenih mnenj.

— Ko človek dvomi, izgublja verovanja in ne ve, ga li življenje čaka ali smrt, tedaj ni razdvojenost nikako čudo. Povem vama, da bi ne bil rad v ječo vržen, ker vem, kaj se to pravi. — Tam te včasih tako pretepe, da se polovico krvi po črnem tlaku razlije. Poznal sem jetnika, ki so ga dobesedno ubili in kar na tihem zabrisali sled za njim. Še tisti ubogi zvon jetniške kapele mu ni zaklenkal v slovo. Če koga ubijejo s sodnim dovoljenjem, temu se vsaj ta oglasi v poslednjih minutah. — — — Tajinstveno odjekne njegov glas po celicah, najbolj pa strese takrat, ko ti sodba še ni izrečena, ko še ne veš, če tudi tebe povabi na pot. — — —

Stana trepeče.

Stana se pali z blazno mislijo. Stana izgublja svoj lepi mir.

— Ne vržejo te v ječo, ne smejo te ujeti! Ne smejo te, ne smejo!

— Misliš, da tebe povprašajo? Ti še ne veš, da sem črno zapisan tam v tistem svetu, kjer so ječe, tam, kjer sem storil tisto dejanje. — — —

— Katero? O tem mi še nisi pripovedoval.

Vprašanje ostane brez pojasnila.

— Brez denarja nič! Kaj pa mislite? Vaš mož je brez službe, zastaviti ne morete ničesar —! Draga moja, tako pa ne, veste, je kriza. Tudi jaz moram blago plačati!

— Saj bom plačala, gospod. Sveto obljubim! Dajte mi —

Trgovca ji razlaga, da so sedaj hudi časi, saj on da ve, kako je, ampak ima tudi družino. Čez čas si domisli:

— Tako bomo napravili: Danes sem kupil dva voza drv za zimo. Vaš mož naj jih sežaga — obračunal bomo pa z blagom. Čakajte, dva voza, to je osemdeset dinarjev, no pa se bo še nekaj nabralo za ta denar. Kajne, Marjeta?

Marjeta je vesela, da je tako in hiti takoj domov. Dete ji je zaspalo v naročju in ko ga položi v posteljico spi kar naprej.

Polde pa je ujel lepo, veliko ribo. Oprezno jo je položil v travo, ji porinil palec v gobec in ji zlomil tilnik. Riba bi je z repom po zemlji, globoko odpre še enkrat široka usta in iz škrg se ji počedi kri. Njene debele, resne oči še vedno živo gledajo v sonce.

Razveselil se je plena in ko je zagledal Marjeto ji je skrivnostno pomignil k sebi, pokazal v travo in dejal:

(Dalje prihodnjic.)

— Sami radi lepih mest in novih stvari bi šla? — Benjamin grenko povpraša.

— Ne. Zato, ker bi se s teboj vozila in zato, ker upam srečati v svetu mojo mamo, se objeti s njo in poljubiti. — — — To bo zame premnogo. — — —

— Bilo bi za vsakogar.

Benjamin ni tako razvnet in ne deli njenega navdušenja.

— Stana, ti preveč pričakuješ, ti prevelika upanja gojiš. Ti še ne veš — — —

— Česa ne vem? Zakaj bi upati ne smela? — — — Vsaj spregovori. — — — Takšen si danes, da je čudno.

— Vse dni, odkar so se ladje lotili si bolj razdvojen od drugih. Pa bi ne smel biti.

Olga je teh misli.

Benjamin se pa otreša njenih mnenj.

— Ko človek dvomi, izgublja verovanja in ne ve, ga li življenje čaka ali smrt, tedaj ni razdvojenost nikako čudo. Povem vama, da bi ne bil rad v ječo vržen, ker vem, kaj se to pravi. — Tam te včasih tako pretepe, da se polovico krvi po črnem tlaku razlije. Poznal sem jetnika, ki so ga dobesedno ubili in kar na tihem zabrisali sled za njim. Še tisti ubogi zvon jetniške kapele mu ni zaklenkal v slovo. Če koga ubijejo s sodnim dovoljenjem, temu se vsaj ta oglasi v poslednjih minutah. — — — Tajinstveno odjekne njegov glas po celicah, najbolj pa strese takrat, ko ti sodba še ni izrečena, ko še ne veš, če tudi tebe povabi na pot. — — —

Stana trepeče.

Stana se pali z blazno mislijo. Stana izgublja svoj lepi mir.

— Ne vržejo te v ječo, ne smejo te ujeti! Ne smejo te, ne smejo!

— Misliš, da tebe povprašajo? Ti še ne veš, da sem črno zapisan tam v tistem svetu, kjer so ječe, tam, kjer sem storil tisto dejanje. — — —

— Katero? O tem mi še nisi pripovedoval.

Vprašanje ostane brez pojasnila.

— Brez denarja nič! Kaj pa mislite? Vaš mož je brez službe, zastaviti ne morete ničesar —! Draga moja, tako pa ne, veste, je kriza. Tudi jaz moram blago plačati!

— Saj bom plačala, gospod. Sveto obljubim! Dajte mi —

Trgovca ji razlaga, da so sedaj hudi časi, saj on da ve, kako je, ampak ima tudi družino. Čez čas si domisli:

— Tako bomo napravili: Danes sem kupil dva voza drv za zimo. Vaš mož naj jih sežaga — obračunal bomo pa z blagom. Čakajte, dva voza, to je osemdeset dinarjev, no pa se bo še nekaj nabralo za ta denar. Kajne, Marjeta?

Marjeta je vesela, da je tako in hiti takoj domov. Dete ji je zaspalo v naročju in ko ga položi v posteljico spi kar naprej.

Polde pa je ujel lepo, veliko ribo. Oprezno jo je položil v travo, ji porinil palec v gobec in ji zlomil tilnik. Riba bi je z repom po zemlji, globoko odpre še enkrat široka usta in iz škrg se ji počedi kri. Njene debele, resne oči še vedno živo gledajo v sonce.

Razveselil se je plena in ko je zagledal Marjeto ji je skrivnostno pomignil k sebi, pokazal v travo in dejal:

(Dalje prihodnjic.)

— Sami radi lepih mest in novih stvari bi šla? — Benjamin grenko povpraša.

— Ne. Zato, ker bi se s teboj vozila in zato, ker upam srečati v svetu mojo mamo, se objeti s njo in poljubiti. — — — To bo zame premnogo. — — —

— Bilo bi za vsakogar.

Benjamin ni tako razvnet in ne deli njenega navdušenja.

— Stana, ti preveč pričakuješ, ti prevelika upanja gojiš. Ti še ne veš — — —

— Česa ne vem? Zakaj bi upati ne smela? — — — Vsaj spregovori. — — — Takšen si danes, da je čudno.

— Vse dni, odkar so se ladje lotili si bolj razdvojen od drugih. Pa bi ne smel biti.

Olga je teh misli.

Benjamin se pa otreša njenih mnenj.

— Ko človek dvomi, izgublja verovanja in ne ve, ga li življenje čaka ali smrt, tedaj ni razdvojenost nikako čudo. Povem vama, da bi ne bil rad v ječo vržen, ker vem, kaj se to pravi. — Tam te včasih tako pretepe, da se polovico krvi po črnem tlaku razlije. Poznal sem jetnika, ki so ga dobesedno ubili in kar na tihem zabrisali sled za njim. Še tisti ubogi zvon jetniške kapele mu ni zaklenkal v slovo. Če koga ubijejo s sodnim dovoljenjem, temu se vsaj ta oglasi v poslednjih minutah. — — — Tajinstveno odjekne njegov glas po celicah, najbolj pa strese takrat, ko ti sodba še ni izrečena, ko še ne veš, če tudi tebe povabi na pot. — — —

Stana trepeče.

Stana se pali z blazno mislijo. Stana izgublja svoj lepi mir.

— Ne vržejo te v ječo, ne smejo te ujeti! Ne smejo te, ne smejo!

— Misliš, da tebe povprašajo? Ti še ne veš, da sem črno zapisan tam v tistem svetu, kjer so ječe, tam, kjer sem storil tisto dejanje. — — —

— Katero? O tem mi še nisi pripovedoval.

Vprašanje ostane brez pojasnila.

— Brez denarja nič! Kaj pa mislite? Vaš mož je brez službe, zastaviti ne morete ničesar —! Draga moja, tako pa ne, veste, je kriza. Tudi jaz moram blago plačati!

— Saj bom plačala, gospod. Sveto obljubim! Dajte mi —

Trgovca ji razlaga, da so sedaj hudi časi, saj on da ve, kako je, ampak ima tudi družino. Čez čas si domisli:

— Tako bomo napravili: Danes sem kupil dva voza drv za zimo. Vaš mož naj jih sežaga — obračunal bomo pa z blagom. Čakajte, dva voza, to je osemdeset dinarjev, no pa se bo še nekaj nabralo za ta denar. Kajne, Marjeta?

Marjeta je vesela, da je tako in hiti takoj domov. Dete ji je zaspalo v naročju in ko ga položi v posteljico spi kar naprej.

Polde pa je ujel lepo, veliko ribo. Oprezno jo je položil v travo, ji porinil palec v gobec in ji zlomil tilnik. Riba bi je z repom po zemlji, globoko odpre še enkrat široka usta in iz škrg se ji počedi kri. Njene debele, resne oči še vedno živo gledajo v sonce.

Razveselil se je plena in ko je zagledal Marjeto ji je skrivnostno pomignil k sebi, pokazal v travo in dejal:

(Dalje prihodnjic.)

— Sami radi lepih mest in novih stvari bi šla? — Benjamin grenko povpraša.

— Ne. Zato, ker bi se s teboj vozila in zato, ker upam srečati v svetu mojo mamo, se objeti s njo in poljubiti. — — — To bo zame premnogo. — — —

— Bilo bi za vsakogar.

Benjamin ni tako razvnet in ne deli njenega navdušenja.

— Stana, ti preveč pričakuješ, ti prevelika upanja gojiš. Ti še ne veš — — —

— Česa ne vem? Zakaj bi upati ne smela? — — — Vsaj spregovori. — — — Takšen si danes, da je čudno.

— Vse dni, odkar so se ladje lotili si bolj razdvojen od drugih. Pa bi ne smel biti.

Olga je teh misli.

Benjamin se pa otreša njenih mnenj.

— Ko človek dvomi, izgublja verovanja in ne ve, ga li življenje čaka ali smrt, tedaj ni razdvojenost nikako čudo. Povem vama, da bi ne bil rad v ječo vržen, ker vem, kaj se to pravi. — Tam te včasih tako pretepe, da se polovico krvi po črnem tlaku razlije. Poznal sem jetnika, ki so ga dobesedno ubili in kar na tihem zabrisali sled za njim. Še tisti ubogi zvon jetniške kapele mu ni zaklenkal v slovo. Če koga ubijejo s sodnim dovoljenjem, temu se vsaj ta oglasi v poslednjih minutah. — — — Tajinstveno odjekne njegov glas po celicah, najbolj pa strese takrat, ko ti sodba še ni izrečena, ko še ne veš, če tudi tebe povabi na pot. — — —

Stana trepeče.

Stana se pali z blazno mislijo. Stana izgublja svoj lepi mir.

— Ne vržejo te v ječo, ne smejo te ujeti! Ne smejo te, ne smejo!

— Misliš, da tebe povprašajo? Ti še ne veš, da sem črno zapisan tam v tistem svetu, kjer so ječe, tam, kjer sem storil tisto dejanje. — — —

— Katero? O tem mi še nisi pripovedoval.

Vprašanje ostane brez pojasnila.

— Brez denarja nič! Kaj pa mislite? Vaš mož je brez službe, zastaviti ne morete ničesar —! Draga moja, tako pa ne, veste, je kriza. Tudi jaz moram blago plačati!

— Saj bom plačala, gospod. Sveto obljubim! Dajte mi —

Trgovca ji razlaga, da so sedaj hudi časi, saj on da ve, kako je, ampak ima tudi družino. Čez čas si domisli:

— Tako bomo napravili: Danes sem kupil dva voza drv za zimo. Vaš mož naj jih sežaga — obračunal bomo pa z blagom. Čakajte, dva voza, to je osemdeset dinarjev, no pa se bo še nekaj nabralo za ta denar. Kajne, Marjeta?

Marjeta je vesela, da je tako in hiti takoj domov. Dete ji je zaspalo v naročju in ko ga položi v posteljico spi kar naprej.

Polde pa je ujel lepo, veliko ribo. Oprezno jo je položil v travo, ji porinil palec v gobec in ji zlomil tilnik. Riba bi je z repom po zemlji, globoko odpre še enkrat široka usta in iz škrg se ji počedi kri. Njene debele, resne oči še vedno živo gledajo v sonce.

Razveselil se je plena in ko je zagledal Marjeto ji je skrivnostno pomignil k sebi, pokazal v travo in dejal:

(Dalje prihodnjic.)

— Sami radi lepih mest in novih stvari bi šla? — Benjamin grenko povpraša.

— Ne. Zato, ker bi se s teboj vozila in zato, ker upam srečati v svetu mojo mamo, se objeti s njo in poljubiti. — — — To bo zame premnogo. — — —

— Bilo bi za vsakogar.

Benjamin ni tako razvnet in ne deli njenega navdušenja.

— Stana, ti preveč pričakuješ, ti prevelika upanja gojiš. Ti še ne veš — — —

— Česa ne vem? Zakaj bi upati ne smela? — — — Vsaj spregovori. — — — Takšen si danes, da je čudno.

— Vse dni, odkar so se ladje lotili si bolj razdvojen od drugih. Pa bi ne smel biti.

Olga je teh misli.

Benjamin se pa otreša njenih mnenj.

— Ko človek dvomi, izgublja verovanja in ne ve, ga li življenje čaka ali smrt, tedaj ni razdvojenost nikako čudo. Povem vama, da bi ne bil rad v ječo vržen, ker vem, kaj se to pravi. — Tam te včasih tako pretepe, da se polovico krvi po črnem tlaku razlije. Poznal sem jetnika, ki so ga dobesedno ubili in kar na tihem zabrisali sled za njim. Še tisti ubogi zvon jetniške kapele mu ni zaklenkal v slovo. Če koga ubijejo s sodnim dovoljenjem, temu se vsaj ta oglasi v poslednjih minutah. — — — Tajinstveno odjekne njegov glas po celicah, najbolj pa strese takrat, ko ti sodba še ni izrečena, ko še ne veš, če tudi tebe povabi na pot. — — —

Stana trepeče.

Stana se pali z blazno mislijo. Stana izgublja svoj lepi mir.

— Ne vržejo te v ječo, ne smejo te ujeti! Ne smejo te, ne smejo!

— Misliš, da tebe povprašajo? Ti še ne veš, da sem črno zapisan tam v tistem svetu, kjer so ječe, tam, kjer sem storil tisto dejanje. — — —

— Katero? O tem mi še nisi pripovedoval.

Vprašanje ostane brez pojasnila.

— Brez denarja nič! Kaj pa mislite? Vaš mož je brez službe, zastaviti ne morete ničesar —! Draga moja, tako pa ne, veste, je kriza. Tudi jaz moram blago plačati!

— Saj bom plačala, gospod. Sveto obljubim! Dajte mi —

Trgovca ji razlaga, da so sedaj hudi časi, saj on da ve, kako je, ampak ima tudi družino. Čez čas si domisli:

— Tako bomo napravili: Danes sem kupil dva voza drv za zimo. Vaš mož naj jih sežaga — obračunal bomo pa z blagom. Čakajte, dva voza, to je osemdeset dinarjev, no pa se bo še nekaj nabralo za ta denar. Kajne, Marjeta?

Marjeta je vesela, da je tako in hiti takoj domov. Dete ji je zaspalo v naročju in ko ga položi v posteljico spi kar naprej.

Polde pa je ujel lepo, veliko ribo. Oprezno jo je položil v travo, ji porinil palec v gobec in ji zlomil tilnik. Riba bi je z repom po zemlji, globoko odpre še enkrat široka usta in iz škrg se ji počedi kri. Njene debele, resne oči še vedno živo gledajo v sonce.

Razveselil se je plena in ko je zagledal Marjeto ji je skrivnostno pomignil k sebi, pokazal v travo in dejal:

(Dalje prihodnjic.)

— Sami radi lepih mest in novih stvari bi šla? — Benjamin grenko povpraša.

— Ne. Zato, ker bi se s teboj vozila in zato, ker upam srečati v svetu mojo mamo, se objeti s njo in poljubiti. — — — To bo zame premnogo. — — —

— Bilo bi za vsakogar.

Benjamin ni tako razvnet in ne deli njenega navdušenja.

— Stana, ti preveč pričakuješ, ti prevelika upanja gojiš. Ti še ne veš — — —

— Česa ne vem? Zakaj bi upati ne smela? — — — Vsaj spregovori. — — — Takšen si danes, da je čudno.

— Vse dni, odkar so se ladje lotili si bolj razdvojen od drugih. Pa bi ne smel biti.

Olga je teh misli.

Benjamin se pa otreša njenih mnenj.

— Ko človek dvomi, izgublja verovanja in ne ve, ga li življenje čaka ali smrt, tedaj ni razdvojenost nikako čudo. Povem vama, da bi ne bil rad v ječo vržen, ker vem, kaj se to pravi. — Tam te včasih tako pretepe, da se polovico krvi po črnem tlaku razlije. Poznal sem jetnika, ki so ga dobesedno ubili in kar na tihem zabrisali sled za njim. Še tisti ubogi zvon jetniške kapele mu ni zaklenkal v slovo. Če koga ubijejo s sodnim dovoljenjem, temu se vsaj ta oglasi v poslednjih minutah. — — — Tajinstveno odjekne njegov glas po celicah, najbolj pa strese takrat, ko ti sodba še ni izrečena, ko še ne veš, če tudi tebe povabi na pot. — — —

Stana trepeče.

Stana se pali z blazno mislijo. Stana izgublja svoj lepi mir.

— Ne vržejo te v ječo, ne smejo te ujeti! Ne smejo te, ne smejo!

— Misliš, da tebe povprašajo? Ti še ne veš, da sem črno zapisan tam v tistem svetu, kjer so ječe, tam, kjer sem storil tisto dejanje. — — —

— Katero? O tem mi še nisi pripovedoval.

Vprašanje ostane brez pojasnila.

— Brez denarja nič! Kaj pa mislite? Vaš mož je brez službe, zastaviti ne morete ničesar —! Draga moja, tako pa ne, veste, je kriza. Tudi jaz moram blago plačati!

— Saj bom plačala, gospod. Sveto obljubim! Dajte mi —

Trgovca ji razlaga, da so sedaj hudi časi, saj on da ve, kako je, ampak ima tudi družino. Čez čas si domisli:

— Tako bomo napravili: Danes sem kupil dva voza drv za zimo. Vaš mož naj jih sežaga — obračunal bomo pa z blagom. Čakajte, dva voza, to je osemdeset dinarjev, no pa se bo še nekaj nabralo za ta denar. Kajne, Marjeta?

Marjeta je vesela, da je tako in hiti takoj domov. Dete ji je zaspalo v naročju in ko ga položi v posteljico spi kar naprej.

Polde pa je ujel lepo, veliko ribo. Oprezno jo je položil v travo, ji porinil palec v gobec in ji zlomil tilnik. Riba bi je z repom po zemlji, globoko odpre še enkrat široka usta in iz škrg se ji počedi kri. Njene debele, resne oči še vedno živo gledajo v sonce.

Razveselil se je plena in ko je zagledal Marjeto ji je skrivnostno pomignil k sebi, pokazal v travo in dejal:

(Dalje prihodnjic.)

— Sami radi lepih mest in novih stvari bi šla? — Benjamin grenko povpraša.

— Ne. Zato, ker bi se s teboj vozila in zato, ker upam srečati v svetu mojo mamo, se objeti s njo in poljubiti. — — — To bo zame premnogo. — — —

— Bilo bi za vsakogar.

Benjamin ni tako razvnet in ne deli njenega navdušenja.

— Stana, ti preveč pričakuješ, ti prevelika upanja gojiš. Ti še ne veš — — —

— Česa ne vem? Zakaj bi upati ne smela? — — — Vsaj spregovori. — — — Takšen si danes, da je čudno.

— Vse dni, odkar so se ladje lotili si bolj razdvojen od drugih. Pa bi ne smel biti.

Olga je teh misli.

Benjamin se pa otreša njenih mnenj.

— Ko človek dvomi, izgublja verovanja in ne ve, ga li življenje čaka ali smrt, tedaj ni razdvojenost nikako čudo. Povem vama, da bi ne bil rad v ječo vržen, ker vem, kaj se to pravi. — Tam te včasih tako pretepe, da se polovico krvi po črnem tlaku razlije. Poznal sem jetnika, ki so ga dobesedno ubili in kar na tihem zabrisali sled za njim. Še tisti ubogi zvon jetniške kapele mu ni zaklenkal v slovo. Če koga ubijejo s sodnim dovoljenjem, temu se vsaj ta oglasi v poslednjih minutah. — — — Tajinstveno odjekne njegov glas po celicah, najbolj pa strese takrat, ko ti sodba še ni izrečena, ko še ne veš, če tudi tebe povabi na pot. — — —

Stana trepeče.

Stana se pali z blazno mislijo. Stana izgublja svoj lepi mir.

— Ne vržejo te v ječo, ne smejo te ujeti! Ne smejo te, ne smejo!

— Misliš, da tebe povprašajo? Ti še ne veš, da sem črno zapisan tam v tistem svetu, kjer so ječe, tam, kjer sem storil tisto dejanje. — — —

— Katero? O tem mi še nisi pripovedoval.

Vprašanje ostane brez pojasnila.

— Brez denarja nič! Kaj pa mislite? Vaš mož je brez službe, zastaviti ne morete ničesar —! Draga moja, tako pa ne, veste, je kriza. Tudi jaz moram blago plačati!

— Saj bom plačala, gospod. Sveto obljubim! Dajte mi —

Trgovca ji razlaga, da so sedaj hudi časi, saj on da ve, kako je, ampak ima tudi družino. Čez čas si domisli:

— Tako bomo napravili: Danes sem kupil dva voza drv za zimo. Vaš mož naj jih sežaga — obračunal bomo pa z blagom. Čakajte, dva voza, to je osemdeset dinarjev, no pa se bo še nekaj nabralo za ta denar. Kajne, Marjeta?

Marjeta je vesela, da je tako in hiti takoj domov. Dete ji je zaspalo v naročju in ko ga položi v posteljico spi kar naprej.

Polde pa je ujel lepo, veliko ribo. Oprezno jo je položil v travo, ji porinil palec v gobec in ji zlomil tilnik. Riba bi je z repom po zemlji, globoko odpre še enkrat široka usta in iz škrg se ji počedi kri. Njene debele, resne oči še vedno živo gledajo v sonce.

Razveselil se je plena in ko je zagledal Marjeto ji je skrivnostno pomignil k sebi, pokazal v travo in dejal:

(Dalje prihodnjic.)

Razno zanimivosti

Muzej otroka
Hamburg dobi v kratkem ustanovo, muzej, v katerem bodo razstavljeni predmeti in preparati, ki kažejo, kako nastaja in raste otrok.

Vse to je zbral vodja biološkega oddelka v altonskem muzeju v roku 25 let. Posamezni telesni deli in celo trupla niso nagačena, temveč preparirana z oljem, špiritom, barvami in kemikalijami, tako da jim ostane kolikor mogoče naravni značaj in jim je zajamčena trajna ohranitev. Zanimivi preparati so pod steklom in primerno razsvetljeni, pod njimi pa skicje z opisom.

V tem muzeju tujec ne bo treba vodnika, ker je vse samo dovolj nazorno razstavljeno in opisano.

Kolumbova ladja
Ladja, na kateri je Kristof Kolumb pripeljal v Ameriko pred 440 leti, bo jadrala prihodnjo spomlad zopet v Ameriko. Ladja, ki nosi ime "Santa Marija", pa seveda ni zgodovinska Kolumbova ladja, ampak je njen posnemek. Ladja bo plula v Ameriko po isti poti, po kateri je plul Kolumb in bo prišla v Ameriko približno v treh mesecih. Kolumb sam je odplul iz pristanišča Palos v Španiji 3. avgusta 1492, 12. oktobra pa je došel na otok Guanahani. Kolumbova ladja "Santa Marija" pa se je že pri prvi vožnji tako zelo poškodovala, da je bila za plovbo neuporabna in zato je moral Kolumb ob svojem povratku v Evropo pustiti v Ameriki 43 mož, po katere je pozneje prišel. Jazno je, da prava Kolumbova ladja danes tudi ne bi bila več uporabna, tudi če bi bila ohranjena. Sedanjjo ladjo

CITY EXTERMINATING COMPANY
H. F. DeLong, Prop.
Prejema kontrakte za uničenje grilov, molov, stenic, travljencev, podgan, miši, bolh, losic, čvrst, avstralskih in drugih mušic. Vse priprava v prodaji. Pišite za pojasnila na: 417 N. Wells Street, Chicago, Ill.

Želodčno zdravilo za vsako družino
"Chicago, Ill., 16. julija.—Ze 20 let rabimo

TRINERJEVO GRENKO VINO

kot želodčno zdravilo v naši družini. V njem smo našli pravi balzam življenja. Mi ga priporočamo vsaki družini. Vaši E. Chipel. Ravno to dala tudi mnogo zdravnikov. (Trinerjevo grenko vino vam očisti čreva, odzvene ostanke in strupe, ki postavljajo v nevarnost vaše zdravje in vas reši zaprtice, nevrozavnosti, glavobola, zruge spanca, smrdljivega dihanja, nemožnosti in tiste vedne utrujenosti, katere črpa vašo energijo. Ne odlašajte, poskusite ga takoj in jemljite po predpisih. V vseh lekarnah v velikih in malih steklenicah. Ako vam vaš lekarnar ne more postreči, pišite na Jos. Triner Co., 1333 S. Ashland Ave., Chicago, Ill.—(Adv.)

HITRO OZDRAVLJENJE REVMATIZMA
Kateri trpi na revmatizmu, naj si naroči

FERAU LINIMENT
nakar bo popolnoma ozdravil v teku par dni. To se zdravilo, ki vse strup ven potegnejo. Ozdraviti morete tudi vsako prehlajenje, najsi bo za flu ali pljučnico. Zatorej naj si jih vsak naroči in se bo sam prepričal, da so v resnici ozdravljiva za vse te bolezni. Cena steklenici \$2.50. Vsa naročila naj se pošljejo na John Dezelak, 301 Lincoln St., Nokomis, Ill.—(Adv.)

SPREJEMA VSA

v tiskarsko obrt spadajoča dela

Tiska vabila za veselice in shode, vizitnice, časnike, knjige, koledarje, letake itd. v slovenskem, hrvatskem, slovaškem, češkem, nemškem, angleškem jeziku in drugih

VOĐSTVO TISKARNE APELIRA NA ČLANSTVO S.N.P.J. DA TISKOVINE NAROČA V SVOJI TISKARNI

Vsa pojasnila daje vodstvo tiskarne. Cene zmerne, unijako delo prve vrste

Pišite po informacije na naslov:

S. N. P. J. PRINTERY
2657-59 So. Lawdale Avenue
CHICAGO, ILL.
TAM SE DOBE NA ŽELJO TUDI VSA USTMENA POJASNILA

"Santa Maria" so zgradili leta 1898 je narejena nastan... starih načrtih. Na ladji... so zgradili takih modernih... ri, ki bi jih bilo lahko... brez škode za zgodovinsko... ladje. Ladjo je dala... španska vlada za 350.000... Sedaj kažejo ladjo v Seviji

Golša odpravljiva

Zdravila... Golša... odpravi... priložnosti... ZUNANIM... NIZEM... Zdravila... Golša... odpravi... priložnosti... ZUNANIM... NIZEM... Zdravila... Golša... odpravi... priložnosti... ZUNANIM... NIZEM...

UNIVERSAL LABORATORY
1723 N. Kedzie Ave., Dept.
Chicago, Ill.

ZA STARIK

Kadar ste namenjeni pot... stari kraj;... kadar želite dobiti koga... rega kraja;... kadar hočete poslati do... stari kraj;... kadar imate dobiti denar... rega kraja;... kadar rabite pooblastilo... bo ali kako drugo... za stari kraj;... kadar imate tožbo v stare... ju, ali... kadar imate kak drug op... stari krajem, je... sem lastnem interes... se obrnete na:

LEO ZAKRAJŠEK
630—9th Ave., New York

Edini Srb, starokraj... zdravnik v So. Chicag...
Dr. AVRAM DUNJEN
9113 Commercial Ave...
SO. CHICAGO, ILL.
Telephone: So. Chicago...

Zdravi... z "Ultra-Violet" iz... z "galvansko struj... in "Diatherminom"

Daje "Gamelon" to je... novejšo evropsko zdr... za jetiko

Specialist za šenske, last... spolne bolezni (SIFIS... vico.)

STAROKRAJSKA ZDRAV...

Agitirajte za Prosv...

RAZBITI BROD

Za Prosveto napisal Tone Čufar.

Ljudje se izpovedujejo

1.

V dnevih, ki so dali solnca, se je otok spremenil v kraj delavnih ljudi.

Od jutra do večera se vsi po svojih najboljših močeh trudijo za najboljšo popravo polomljene ladje. Kdor je o ladjah kaj več izkusen, ta deli svoja mnenja, se prepira, pomenkuje. Kdor pove najpametnejšo, temu potem pridajo, po njegovih mislih se spravljajo težki kosi s čeri na otok, pod utrdbo, kjer se potem ladja zopet sestavlja in znova gradi. Vse dela, vse je vpreženo, vse daje svojo moč napornim nalogam.

Le tu pa tam se od dela kdo odkrade in ga pogrešijo. A dnevi teko. Tudi delo teče. Otok je v živahnem razpoloženju.

Noči so polne utrujenega spanja, dnevi pa utrujajočega dela.

2.

Skozi line proseva lepota lepega dne. Pod linami je dvoje mladih bitij. Benjamin in Stana. Dekle je veselejše ko fant. Benjamin, potrt se mi vi-

diš. Zadnje dni si še pri delu malomaren.

— Kako bi ne bil? — Cimprej se delo dovrši, temprej odplovemo in zapustimo otok. Na otoku ostavimo tudi tebe in tako se razideva. — — — Če se tega spominim, nikakor ni mogoče, da bi vriskal in bil vesel.

— Ali je upanje, da se brod dobro zgradi, popolno? Ali si uverjen, da se začeto delo tudi posreči?

— Še malo in končano bo.